

**Τ.Ε.Ι. ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΤΜΗΜΑ
ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ
ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΘΕΜΑ: Δανειοδότηση Συνεταιρισμού από την
Αγροτική Τράπεζα.
(Η χρηματοδοτική πολιτική της Αγροτικής
Τράπεζας της Ελλάδος στις επιχειρήσεις)**

**Επιβλέπων: Χρ. Τσουραμάνης
Καθηγητής**

**ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ:
ΜΑΡΙΑ ΒΑΖΟΠΟΥΛΟΥ (Α.Μ. : 7353)**

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 2003

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

Η Αγροτική Τράπεζα

1. Η εξέλιξή της.
2. Χρηματοδότηση .
3. Σκοπός της τράπεζας ως δανειστής-πιστωτής.
4. Δάνεια που χορηγεί σε επιχειρήσεις.
5. Τα λοιπά χρηματοδοτικά προϊόντα της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

Πιστωτικοί κίνδυνοι- Βασικές αρχές και κανόνες πιστοδοτήσεων

1. Πιστωτικοί Κίνδυνοι
 - 1.1 Κίνδυνοι ενεργητικών εργασιών
 - 1.2 Κίνδυνοι παθητικών εργασιών
2. Μέτρα Προστασίας
 - 2.1 Γενικά μέτρα
 - 2.2 Ειδικά μέτρα
3. Βασικές νομισματοπιστωτικές διατάξεις
 - 3.1 Συντελεστής φερεγγυότητας τραπεζών
 - 3.2 Χρηματοδότηση τραπεζών
4. Γενικοί κανόνες πιστοδοτήσεων
5. Ειδικοί κανόνες πιστοδοτήσεων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

Οι διαδικασίες χορήγησης δανείων.

1. Ανάλυση διαδικασιών χορήγησης δανείου
- 2 Αξιολόγηση επιχειρήσεων
3. Ανάλυση ποιοτικών και ποσοτικών κριτηρίων
 - 3.1 Ποιοτικά κριτήρια
 - 3.2. Ποσοτικά κριτήρια
4. Ανάλυση αιτήματος για δάνειο από τον αξιολογητή της Τράπεζας
5. Αξιολόγηση αιτήματος για δάνειο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

Παράδειγμα μιας Συνεταιριστικής επιχείρησης για χορήγηση δανείου

1. Γενικά στοιχεία- Μέλη –Διοίκηση.
2. Ιστορικό- Εγκαταστάσεις
 - 2.1 Ιστορικό
 - 2.2 Εγκαταστάσεις
 - 2.3 Στοιχεία Κλάδου -Προοπτικές
3. Οφειλές –Εμπορικές πληροφορίες.
 - 3.1 Σε άλλες Τράπεζες.
 - 3.2 Σε τρίτους.

- 3.3 Συναλλακτική τάξη.
- 3.4 Δυσμενή στοιχεία.
- 4. Χρηματοοικονομικά σχόλια.
- 5. Ανάλυση Αιτήματος- Προβλεπόμενο οικονομικό αποτέλεσμα.
 - 5.1 Αίτημα.
 - 5.2 Προηγούμενες χρηματοδοτήσεις.
 - 5.3 Προβλεπόμενο οικονομικό αποτέλεσμα.
- 6. Κίνδυνοι
 - 6.1 Από Αγορά –κλάδο
 - 6.2 Από δομή επιχείρησης
 - 6.3 Από οικονομική κατάσταση διαχείρισης
 - 6.4 Ικανότητα πληρωμής
- 7. Ανάλυση παρεχόμενων καλυμμάτων.
- 8. Συμπεράσματα.
- 9. Εισήγηση Υπηρεσίας.

Επίλογος

Πηγές

Παράρτημα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Σκοπός της εργασίας είναι να δώσει μια ολοκληρωμένη παρουσίαση της πιστοδοτικής πολιτικής της Αγροτικής Τράπεζας. Η εργασία αυτή καλύπτει τόσο τη σύγχρονη θεωρητική άποψη όσο και το πρακτικό μέρος των αποφάσεων χρηματοδότησης.

Ελπίζω η προσπάθειά μου να εκτιμηθεί ως μια πολύ καλή προσέγγιση στο γνωστικό αυτό αντικείμενο.

Θέλω να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες στον καθηγητή κ. Χρ. Τσουραμάνη ο οποίος μελέτησε την εργασία και έκανε πολύτιμες υποδείξεις.

Η παρούσα εργασία χωρίζεται σε τέσσερα κεφάλαια:

Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται μια αναφορά στην ιστορική εξέλιξη της Αγροτικής Τράπεζας και στη χρηματοδότηση γενικότερα. Παράλληλα εμφανίζεται ο σκοπός της Τράπεζας ως δανειστής-πιστωτής ενώ στη συνέχεια αναφέρεται πιο συγκεκριμένα στα δάνεια που χορηγεί η Αγροτική Τράπεζα σε επιχειρήσεις καθώς και στα υπόλοιπα χρηματοδοτικά προϊόντα της.

Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται μια πιο εκτενής ανάλυση των πιστωτικών κινδύνων, των βασικών αρχών και κανόνων πιστοδοτήσεων της Αγροτικής Τράπεζας που σύμφωνα με αυτούς χαράζεται η πολιτική της τράπεζας.

Στο τρίτο κεφάλαιο περιγράφεται αναλυτικά η διαδικασία χορήγησης δανείου σε επιχείρηση.

Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζεται ένα παράδειγμα μιας επιχείρησης (συνεταιριστικής μορφής) που έχει υποβάλλει αίτηση για χορήγηση δανείου χάρις στο οποίο γίνεται πιο κατανοητή το θεωρητικό μέρος της εργασίας.

Τέλος βρίσκονται οι πηγές και ένα παράρτημα το οποίο περιλαμβάνει τους ισολογισμούς και τους δείκτες της επιχείρησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

1. Η εξέλιξή της.

Η Αγροτική Τράπεζα ιδρύθηκε από το κράτος (1929) ως μη κερδοσκοπικός οργανισμός κοινωφελούς χαρακτήρα, με κύριο σκοπό την αποκλειστική χρηματοδότηση με ευνοϊκούς όρους του αγροτικού τομέα και την ενίσχυση της αγροτικής ανάπτυξης παρέχοντας πιστώσεις και τεχνικές συμβουλές προς τους αγρότες. Ειδικότερα οι πιστωτικές εργασίες της Αγροτικής Τράπεζα όσο αφορά τον αγροτικό τομέα περιλαμβάνουν:

- Τη χορήγηση βραχυπρόθεσμων δανείων στους αγρότες για τη κάλυψη καλλιεργητικών δαπανών (δάνεια σε χρήμα και σε είδος, δηλαδή λιπάσματα, πόρους κλπ.).
- Τη χορήγηση μεσοπρόθεσμων δανείων, με ενέχυρο αγροτικά προϊόντα, με σκοπό τη στήριξη των αγροτικών τιμών καθώς και του αγροτικού εισοδήματος.
- Τη χορήγηση μεσομακροπρόθεσμων δανείων για την αγορά μηχανικού εξοπλισμού, ζωικού κεφαλαίου, την κατασκευή κατοικιών και αποθηκών, την πραγματοποίηση έγγειων βελτιώσεων.
- Χρηματοδότηση των γεωργικών βιομηχανιών.
- Τη χρηματοδότηση των γεωργικών συνεταιρισμών.

Η Αγροτική Τράπεζα θεωρείται ο πρώτος ειδικός πιστωτικός οργανισμός της Ελλάδας και συγκαταλέγεται μεταξύ των μεγαλύτερων τραπεζών της χώρας. Από το 1998 η Αγροτική Τράπεζα υλοποιεί ένα πρόγραμμα αναδιάρθρωσης και εκσυγχρονισμού με επανακαθορισμό της στρατηγικής της και την εφαρμογή νέων συστημάτων οργάνωσης και λειτουργίας. Η πελατοκεντρική αντίληψη της Τράπεζας είναι πλέον το κυρίαρχο στοιχείο της στρατηγικής. Το πελατολόγιό της, σε κεντρικό επίπεδο, επιμερίστηκε σε τέσσερις Διευθύνσεις Πελατείας (Διεύθυνση Ιδιωτών Αγροτών, Επιχειρήσεων, Μεγάλων Πελατών και Δημοσίου τομέα). Από το 1992, όταν η Τράπεζα της Ελλάδος έπαψε να θέτει στις Τράπεζες όρια στην

άσκηση της πιστωτικής τους πολιτικής, η Αγροτική Τράπεζα αποφασίζει για τη χρηματοδοτική της πολιτική λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως η ρευστότητα της, τα όρια του αποδεκτού πιστωτικού κινδύνου, η αναμενόμενη ζήτηση ανά αγορά στόχο.

Ωστόσο μετά την μετατροπή της σε ανώνυμη εταιρία (το 1991) ιδρύει ένα ολόκληρο όμιλο παροχής χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών. Το 2001 η Αγροτική Τράπεζα εισήλθε στο Χρηματιστήριο Αξιών, αφού πρώτα πραγματοποίησε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου, πράγμα που την ένταξε στον όμιλο των εμπορικών τραπεζών και όρισε την συμπεριφορά της. Δέχεται πιέσεις από την Τράπεζα της Ελλάδας για τη χορήγηση δανείων, γεγονός που περιορίσει τη χορήγηση δανείων ιδίως σε συνεταιριστικές επιχειρήσεις (αγροτικού τύπου) μιας και οι διασφαλίσεις των αγροτικών συνεταιρισμών είναι περιορισμένες. Ως εκτούτου οι αγροτικοί συνεταιρισμοί στα πλαίσια της πιστωτικής πολιτικής της Αγροτικής Τράπεζας αντιμετωπίζονται ισάξια με τις άλλους είδους επιχειρήσεις. Το γενικότερο πλαίσιο της Τράπεζας αρχίζει να γίνεται περισσότερο ανταγωνιστικό παρά ποτέ. Θεωρούνται απόλυτα αναγκαίες ορισμένες προσαρμογές ως απαραίτητος όρος επιβίωσης της (αμυντική πολιτική) για την εξεύρεση των αναγκών κεφαλαίων που θα της επιτρέψουν τη συνέχιση της ομαλής χρηματοδότησης των μεγάλων και αυξανόμενων αναγκών του επιχειρησιακού τομέα στα πλαίσια της ασκούμενης οικονομικής πολιτικής.

Η Αγροτική Τράπεζα παραμένει ο μεγαλύτερος πιστωτής του αγροτικού τομέα στην Ελλάδα, υλοποιώντας προγράμματα χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων του πρωτογενή τομέα της οικονομίας αλλά και της μεταποίησης και της εμπορίας αγροτικών προϊόντων. Την τελευταία δεκαετία η Τράπεζα έχει επεκτείνει τις δραστηριότητές της σε όλους τους τομείς της ελληνικής οικονομίας. Στην αρχή κάθε οικονομικού έτους η Τράπεζα καταρτίζει ετήσιο «Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα» θέτοντας ποσοτικούς στόχους χορηγήσεων ανά τομέα της οικονομίας, κλάδο δραστηριότητας, κατηγορία συμμετεχόντων ανά κλάδο, καθώς και ανά γενική κατηγορία δανείων. Το χρηματοδοτικό πρόγραμμα της Τράπεζας σχεδιάζεται κυρίως για την ικανοποίηση των αναγκών έξι τμημάτων της αγοράς:

- Φυσικά πρόσωπα –Αγρότες
- Συνεταιρισμένους παραγωγούς και ομάδες παραγωγών

- Συνεταιρισμούς, Ενώσεις Συνεταιρισμών και άλλες Συνεταιριστικές Οργανώσεις.
- Φυσικά πρόσωπα –Ιδιώτες.
- Επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες.
- Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμούς.

Το χρηματοδοτικό αυτό πρόγραμμα της Τράπεζας περιλαμβάνει πέντε βασικές κατηγορίες σκοπών:

- Πιστοδοτήσεις προς τον αγροτικό τομέα.
- Πιστοδοτήσεις προς τους λοιπούς τομείς της οικονομίας (μεταποίηση, εμπόριο, υπηρεσίες, κ.λπ.)
- Στεγαστική και Καταναλωτική Πίστη.
- Χρηματοδότηση του Δημοσίου και Δημοσίων Οργανισμών.
- Κοινοπρακτικά και Ομολογιακά δάνεια.

Σε καμιά περίπτωση η έξοδος της Αγροτικής Τράπεζας από την απομόνωση για την παροχή σύγχρονων τραπεζικών εργασιών που έχουν ανάγκη οι αγρότες και σε μεγάλο βαθμό ικανοποιούνται σήμερα από τις ανταγωνίστριες εμπορικές τράπεζες, δεν αποτελεί επιθετική πολιτική, τη στιγμή μάλιστα που διακηρυγμένος στόχος της πολιτείας είναι η ένταση των προσπάθειών της τράπεζας για την προσέλκυση αποταμιεύσεων και την ενίσχυση της ανταγωνιστικής θέσης στο πιστωτικό σύστημα. Είναι δεδομένο ότι διαθέτει ένα ευρύτατο δίκτυο υποκαταστημάτων στην επαρχία και να διατηρεί καλές και μακροχρόνιες σχέσεις με τους πελάτες της αγρότες. Και όλα αυτά όχι μόνο δεν αλλοιώνουν τον αναπτυξιακό χαρακτήρα της τράπεζας, αλλά αντιθέτως τον ενισχύουν.

2. Χρηματοδότηση

Η χρηματοδότηση (financing) αναφέρεται στην εξασφάλιση των οικονομικών πόρων που απαιτούνται για την αποδοτικότερη λειτουργία μιας οικονομικής μονάδας. Η χρηματοδότηση αυτή μπορεί να προέλθει από την τραπεζική ή εξωτραπεζική αγορά (εγχώρια ή διεθνή). Η τραπεζική αγορά παρέχει δάνεια με μικρότερο κόστος σε σχέση με την εξωτραπεζική αγορά και με την παρέμβαση του κράτους (επιδοτήσεις επιτοκίων) είναι δυνατή η ενίσχυση ορισμένων παραγωγικών κλάδων της οικονομίας.¹ Ο δανεισμός είναι μία από τις σημαντικότερες πηγές χρηματοδότησης για τις επιχειρήσεις, ιδιαίτερα για τη κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και επέκτασής τους. Η μεγάλη αυτή σημασία του δανεισμού οφείλεται στο γεγονός ότι οι οικονομικές μονάδες έχουν περιορισμένα ίδια κεφάλαια ώστε να αντεπεξέλθουν στις ανάγκες του συνεχώς μεταβαλλόμενου οικονομικού περιβάλλοντος. Για αυτό και η προσφυγή των ελληνικών επιχειρήσεων σε δανεισμό αυξάνει συνεχώς τα τελευταία χρόνια.

Η πράξη του δανεισμού είναι η λήψη κάποιου πράγματος ή αξίας με την υπόσχεση ότι το ίδιο πράγμα ή ισοδύναμο της αξίας του θα επιστραφεί στα πλαίσια των όσων έχουν συμφωνηθεί. Δηλαδή με το δανεισμό παρέχεται η δυνατότητα χρησιμοποίησης κεφαλαίων ή υπηρεσιών με την υπόσχεση ότι θα επιστραφούν ή θα εξοφληθεί η αξία τους σε κάποια χρονική στιγμή στο μέλλον. Τα κύρια χαρακτηριστικά των τραπεζικών δανείων είναι η σύμβαση του δανείου, τα αντισταθμιστικά υπόλοιπα και οι δεσμεύσεις δανείου (όριο πίστωσης και συμφωνία ανακυκλούμενης πίστωσης)². Η σύμβαση του δανείου περιλαμβάνει το ποσό, τη διάρκεια, το επιτόκιο, το πρόγραμμα εξόφλησης εφάπαξ ή σε δόσεις, τις εγγυήσεις και οποιοδήποτε άλλο όρο του δανείου.³ Όταν υπογραφεί η σύμβαση η τράπεζα πιστώνει το λογαριασμό του δανειζόμενου με το ποσό του δανείου. Ένας μέρος από το ποσό αυτό είναι

¹ Γεώργιου Αγαπητός, (2002), Οικονομικό Ελληνοαγγλικό Λεξικό, Αθήνα, Αγαπητός, (σελ.:371).

² Αρτίκης Γεώργιος, (1999), Χρηματοοικονομική Διοίκηση, Πειραιάς, Α. Σταμούλης, (σελ.: 217).

³ οπ.π.:(σελ.: 198)

υποχρεωμένος ο δανειζόμενος να το αφήσει στο λογαριασμό ως αντισταθμιστικό υπόλοιπο. Οι δεσμεύσεις δανείου είναι συμφωνίες μεταξύ των τραπεζών και των πελατών τους οι οποίες καλύπτουν ορισμένες συνθήκες κάτω από τις οποίες μπορούν να χορηγηθούν δάνειο. Οι δεσμεύσεις αυτές λαμβάνουν διάφορες μορφές μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται το όριο πίστωσης και οι ανακυκλούμενες πιστώσεις (πιστώσεις που ανακυκλώνονται αυτόματα και συνεχώς χωρίς καμία άλλη επιπρόσθετη διαδικασία).

Ο δανεισμός βασίζεται στη πίστη, δηλαδή στην εμπιστοσύνη ότι κάποια υπόσχεση που δόθηκε θα εκπληρωθεί έγκαιρα και όπως είχε συμφωνηθεί. Η εμπιστοσύνη που ο δανειστής δείχνει για το δανειζόμενο επηρεάζεται από πολλούς παράγοντες που σχετίζονται τόσο με την περιουσία και τα εισοδήματα του δανειζόμενου, όσο και με τη συμπεριφορά και την τακτική που έχει δείξει στις συναλλαγές του.

Η πίστη είναι σημαντικό στοιχείο της συναλλακτικής οικονομίας και ενισχύει την οικονομική δραστηριότητα γιατί συμβάλλει στη συγκέντρωση μεγάλων κεφαλαίων και ενισχύει τις επενδυτικές πρωτοβουλίες. Η πίστη φυσικά συνεπάγεται ότι υπάρχουν παροχές και από τα δύο μέρη δηλαδή δάνειο και αμοιβή (τόκος). Η πίστη είναι διάφορων κατηγοριών: βραχυπρόθεσμη - μεσοπρόθεσμη - μακροπρόθεσμη, δημόσια-ιδιωτική, εσωτερική-εξωτερική, καταναλωτική – παραγωγική, προσωπική και εμπράγματο, τραπεζιτική, βιομηχανική, εμπορική, αγροτική, ναυτιλιακή, τουριστική, διεθνής, κτηματική και κοινωνική⁴. Στην αγορά συναντούμε δύο μορφές πίστης: την εμπορική και την τραπεζική. Στην προκειμένη εργασία μας ενδιαφέρει άμεσα όχι τόσο η εμπορική αλλά η τραπεζική πίστη. Η τραπεζική πίστη σημαίνει ότι η τράπεζα διευκολύνει χρηματικά τους πελάτες της δίνοντας τραπεζικά δάνεια. Ο βαθμός «πίστης» της τράπεζας προκειμένου να παρέχουν οι τρίτοι δανειοδότηση ονομάζεται «πιστοληπτική ικανότητα». Μία επιχείρηση έχει πιστοληπτική ικανότητα όταν απευθύνεται στις τράπεζες και είναι πρόθυμες με ευνοϊκούς όρους να τη δανειοδοτήσουν. Όταν μια επιχείρησή παρουσιάζει διαχρονικά μια υγιή οικονομική εικόνα και τα ίδια της

⁴ Γεώργιου Αγαπητός, (2002), Οικονομικό Ελληνοαγγλικό Λεξικό, Αθήνα, Αγαπητός, (σελ.:269).

κεφάλαια σε σχέση με το σύνολο των κεφαλαίων της είναι υψηλά τότε η πιστοληπτική της ικανότητα είναι ικανοποιητική.

Η «πίστη» επομένως αποτελεί «πάγιο άυλο» στοιχείο για κάθε επιχείρηση το οποίο συμβάλλει στη διαμόρφωση του κόστους απόκτησης δανειακών κεφαλαίων και διαφοροποιεί τις δυνατότητες εξασφάλισης δανείων. Το κόστος απόκτησης ή δημιουργίας του «παγίου» αυτού στοιχείου περιλαμβάνει όλες τις τυχόν επιβαρύνσεις ή τα «διαφυγόντα κέρδη» που είχε η εκμετάλλευση ή επιχείρηση προκειμένου να ανταποκρίνεται με τάξη και συνέπεια στις συναλλαγές της. Τα κύρια στοιχεία της πίστης που είναι τα οικονομικά στοιχεία της επιχείρησης επηρεάζουν τις προϋποθέσεις και τους όρους με τους οποίους γίνεται ο δανεισμός. Επίσης σημαντικό ρόλο παίζουν οι στόχοι και οι επιδιώξεις της επιχείρησης (εισόδημα, ρευστότητα, σταθερότητα). Οι προϋποθέσεις και οι όροι δανεισμού, που αναφέρονται και σαν «γενικό πλαίσιο δανεισμού» επηρεάζονται, πέρα από τα άλλα και από το φορέα που χορηγεί το δάνειο, δηλαδή το δανειστή.

Το δάνειο είναι ενιαίο όταν ο δανειστής είναι ένα πρόσωπο φυσικό ή νομικό, ενώ είναι ομολογιακό όταν οι δανειστές είναι πολλά πρόσωπα. Επιπλέον τα δάνεια διακρίνονται σε πάγια και εξοφλητέα. Το δάνειο είναι πάγιο όταν ο οφειλέτης μπορεί να το εξοφλήσει όποτε το επιθυμεί με την υποχρέωση όμως να καταβάλλει τον τόκο, που έχει συμφωνηθεί, στο τέλος κάθε προκαθορισμένης περιόδου. Το δάνειο είναι εξοφλητέο όταν ο τόκος και κεφάλαιο καταβάλλονται σε συγκεκριμένο χρόνο και με ορισμένο τρόπο. Το σύνολο των πράξεων που απαιτούνται για την εξόφληση ενός δανείου ονομάζεται απόσβεση δανείου. Η απόσβεση ενός δανείου μπορεί να πραγματοποιηθεί εφάπαξ ή τμηματικά διαμέσου δόσεων που ονομάζονται τοκοχρεολύσια.(είναι ο οικονομικός όρος της λεγόμενης δόσης και μεταφράζεται ως η καταβολή του κεφαλαίου και του τόκου.) Τα δάνεια κατηγοριοποιούνται ως εξής: δημόσια, ιδιωτικά, έντοκα-άτοκα, αναγκαστικά χρεολυτικά, λαχειοφόρα, βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα, μακροπρόθεσμα, εσωτερικού -εξωτερικού.

Όσο αφορά τη «πίστωση» (credit), ο όρος χρησιμοποιείται στον τραπεζικό και δημοσιονομικό τομέα και εκφράζει τα ποσά τα οποία είναι διαθέσιμα για να δαπανηθούν από τους ιδιώτες ή τα υπουργεία -οργανισμούς. Οι πιστώσεις στον τραπεζικό τομέα καθορίζουν την ρευστότητα της ιδιωτικής κυρίως

οικονομίας και οι πιστώσεις του κρατικού προϋπολογισμού τη δυνατότητα της κυβέρνησης να χρηματοδοτήσει τις δημόσιες δαπάνες σύμφωνα πάντα με δύο αρχές : της ειδικότητας (συγκεκριμένη δραστηριότητα) και τη μη υπέρβασης (σύμφωνα με τα προϋπολογισθέντα μεγέθη). Ειδικότερα, η πίστωση είναι το ποσό που διατίθεται από τον φορέα χρηματοδότησης προς το φορέα υλοποίησης για την κάλυψη των δαπανών του έργου.

3. Σκοπός της Τράπεζας ως δανειστής-πιστωτής

Μια επιχείρηση μπορεί να δανείζεται βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα από τράπεζα προβαίνοντας έτσι σε άντληση των απαραίτητων κεφαλαίων. Για τα δανειακά αυτά κεφάλαια, η επιχείρηση έχει την υποχρέωση να τα χρησιμοποιεί για το σκοπό που της χορηγήθηκαν και ύστερα να τα επιστρέψει (με την καταβολή τόκων) ανεξάρτητα από την οικονομική της κατάσταση και τα οικονομικά της αποτελέσματα. Βέβαια στην περίπτωση που η δραστηριότητα της επιχείρησης περιορίζεται και πραγματοποιεί ζημιές τότε αυξάνονται οι κίνδυνοι που έχει να αντιμετωπίσει η τράπεζα τόσο για τη λήψη των τόκων όσο και για την επιστροφή των δανειακών τους κεφαλαίων. Οι κίνδυνοι αυτοί αποκαλούνται και ως πιστωτικοί.

Η τράπεζα με την ιδιότητα του πιστωτή δίνει μεγάλη έμφαση στην ασφάλεια που τους παρέχεται τόσο για τους τόκους όσο και για την επιστροφή των κεφαλαίων τους. Για αυτό και δίνει βαρύτητα στην πραγματική αξία των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης καθόσον, πολλές φορές, αυτά αποτελούν ασφάλεια. Συνεπώς η Τράπεζα γίνεται πιο συντηρητική στις εκτιμήσεις της σε ότι αφορά τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης και βασίζονται περισσότερο στην ανάλυση των οικονομικών της στοιχείων όταν πρόκειται να προβεί σε δανειοδότηση. Για το λόγο αυτό η τράπεζα υπολογίζει την αξία των επί μέρους περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης με βάση τη δυνατότητα ρευστοποιήσεως τους, εκτιμώντας αυτά με χαμηλότερες γενικά τιμές από εκείνες που εμφανίζονται στον ισολογισμό ή που επιβάλλονται από τις λογιστικές αρχές. Κατά αυτόν τον τρόπο, αφήνουν περιθώρια για ενδεχόμενες δυσμενείς καταστάσεις στο μέλλον.

Οι μέθοδοι αναλύσεως που εφαρμόζει η κάθε τράπεζα καθώς και τα κριτήρια εκτιμήσεως που χρησιμοποιούν, ποικίλουν, ανάλογα με τη χρονική διάρκεια των παρεχόμενων δανείων, την ασφάλεια που απολαμβάνουν και το σκοπό για τον οποίο δόθηκαν. Σε περίπτωση παροχής βραχυχρόνιων δανείων στην επιχείρηση, η τράπεζα ενδιαφέρεται κυρίως για την βραχυχρόνια οικονομική κατάσταση αυτής, το βαθμό ρευστότητας των κυκλοφοριακών στοιχείων της και την ταχύτητα κυκλοφορίας τους.

Αντιθέτως όταν η τράπεζα πρόκειται να χορηγήσει μακροχρόνια δάνεια τότε θα προβεί σε πιο λεπτομερή ανάλυση των στοιχείων, η οποία περιλαμβάνει

προβλέψεις των μελλοντικών εισροών κεφαλαίων, της οικονομικής θέσεως της επιχειρήσεως κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις, την ικανότητα της να διατηρήσει αυτή την οικονομική κατάσταση κάτω από διαφορετικές οικονομικές συνθήκες και τέλος της δυναμικότητας των κερδών της. Τούτο διότι τα προ αποσβέσεων κέρδη μιας επιχειρήσεως αποτελούν την κύρια και πιο επιθυμητή πηγή εξυπηρέτησεως και εξοφλήσεως των δανειακών της κεφαλαίων.⁵

Πέραν όμως των όσων αναφέραμε η τράπεζα ενδιαφέρεται να γνωρίζει τη διάρθρωση των κεφαλαίων της δεδομένου ότι αυτή δείχνει το βαθμό ασφάλειας που απολαμβάνουν. Έτσι η σχέση ιδίων προς ξένα δανειακά κεφάλαια παρέχει ένδειξη της επάρκειας ή όχι των ιδίων κεφαλαίων μιας επιχείρησης και το βαθμού ασφάλειας που απολαμβάνει η τράπεζα ως δανειστής σε περίπτωση μελλοντικών ζημιών.

⁵ Νιάρχος Νικήτας Α., (1994), Χρηματοοικονομική ανάλυση λογιστικών καταστάσεων, Αθήνα –Πειραιάς, Α. Σταμούλης, (σελ.:25).

4. Δάνεια που χορηγεί σε επιχειρήσεις

Η Αγροτική τράπεζα χορηγεί δάνεια με επιτόκιο διατραπεζικής αγοράς, σε υφιστάμενους πελάτες, σε μεγάλες επιχειρήσεις που διακρίνονται για τις συναλλακτικής τους τάξη και διενεργούν μεγάλο όγκο τραπεζικών εργασιών.

Κατά κύριο λόγο χορηγούνται δάνεια στις ακόλουθες κατηγορίες:

- Δάνεια κεφαλαίων κίνησης σε συνάλλαγμα, με ελάχιστο 100.000 δολάρια ή το ισότιμό του σε Ευρώ.
- Μεσοπρόθεσμα δάνεια επιχειρήσεων, το οποίο είναι επενδυτικό και καλύπτει μέχρι το 70% του συνολικού κόστους της επένδυσης.
- Δάνεια Επαγγελματικής Στέγης, με διάρκεια έως 15 ετών.
- Ανοικτά Επιχειρηματικά Δάνεια, είναι βραχυπρόθεσμα δάνεια που διαμορφώνονται ανάλογα με την πιστοληπτική ικανότητα της επιχείρησης.

Οι όροι χορήγησης δανείου :

1. Ύψος δανείου

Το ανώτατο ύψος του δανείου με διατραπεζικό επιτόκιο δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50% του συνολικού ύψους των βραχυπρόθεσμων δανείων του πελάτη ή το 50% του ανώτατου πιστωτικού ορίου.

2. Περίοδος επιτοκίου

Η περίοδος επιτοκίου είναι διαδοχικές χρονικές περίοδοι, συγκεκριμένης περιόδου και μπορεί να είναι διάρκειας ένας, δύο ή και έξι μήνες εκτός αν προβλέπεται από την απόφαση έγκρισης του δανείου.

3. Επιτόκιο

Διαχωρίζεται σε βασικό και σε συνολικό επιτόκιο.

Το βασικό επιτόκιο με το οποίο επιβαρύνεται ο πελάτης είναι το επιτόκιο Euribor (δηλ. το Διατραπεζικό επιτόκιο που αποφασίζεται από το σύνολο των Ευρωπαϊκών τραπεζών και καθορίζεται καθημερινά ανάλογα με τις δυνάμεις της προσφοράς και της ζήτησης στην αγορά) που διαμορφώνεται 2 εργάσιμες μέρες πριν την ημερομηνία εκταμίευσης απόδοσης του ποσού στον πελάτη.

Το συνολικό επιτόκιο είναι το άθροισμα του βασικού επιτοκίου, του περιθωρίου προσαύξησης και των λοιπών επιβαρύνσεων.

Αποτελέσματα 1^{ου} τριμήνου 2003

Τα δάνεια προς τις επιχειρήσεις αυξήθηκαν κατά 10,4% έναντι 14,4% την αντίστοιχη προηγούμενη περίοδο. Σε γενικές γραμμές, η ζήτηση επιχειρηματικών δανείων εμφανίζεται πιο περιορισμένη λόγω της συμπίεσης της κερδοφορίας των επιχειρήσεων σε συνδυασμό με την καχεξία του Χρηματιστηρίου και την υποχρέωση ενός αριθμού και επιχειρήσεων, η οποία δημιουργεί δυσκολίες στην κανονική εξυπηρέτηση των δανειακών υποχρεώσεων τους. Από την άλλη πλευρά, οι τράπεζες, επιδιώκοντας να βελτιώσουν την ποιότητα των χαρτοφυλακίων δανείων τους, εφαρμόζουν σύγχρονα συστήματα εκτίμησης του πιστωτικού κινδύνου και ανακατανέμουν τις χορηγήσεις τους προς κατηγορίες με υψηλότερα περιθώρια κέρδους.⁶

⁶ www.ate.gr

4. Τα λοιπά χρηματοδοτικά προϊόντά της.

Η χρηματοδότηση περιέχει και άλλα προϊόντα εκτός από την δανειοδότηση. Αυτά αναφέρονται στην κίνηση κεφαλαίων, στο LEASING και στο FACTORING.

Τα χρήματα που χρησιμοποιεί μία επιχείρηση για τις παραγωγικές δραστηριότητες της μέσα στο έτος εκφράζεται ως κίνηση κεφαλαίων και πραγματοποιείται με τη βοήθεια των επιταγών και των εμβασμάτων.

Όσο αφορά τη χρηματοδοτική μίσθωση (LEASING) είναι μία σύμβαση, με βάση την οποία ο ένας των συμβαλλόμενων, ο εκμισθωτής (lessor), παραχωρεί τη χρήση ενός πράγματος στον αντισυμβαλλόμενο, το μισθωτή (lessee) για μία ορισμένη χρονική περίοδο έναντι περιοδικών πληρωμών. Με άλλα λόγια η χρηματοδοτική μίσθωση αποτελεί ένα τρόπο απόκτησης της χρήσης διαφόρων πραγμάτων χωρίς να μεσολαβεί η αγορά των πραγμάτων αυτών. Έτσι λοιπόν το LEASING προσφέρεται για κερδοφόρες οργανώσεις που τυχόν χρησιμοποιούν εξοπλισμό με σχετικά γρήγορη τεχνολογική απαξίωση.

Η πρακτόρευση απαιτήσεων (FACTORING) πραγματοποιείται όταν η τράπεζα μεσολαβεί μεταξύ του προμηθευτή και του αγοραστή. Από τη μία διακινεί τα εμπορεύματα και παρέχει την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου στο προμηθευτή ενώ από την άλλη χρηματοδοτεί τον αγοραστή. Διακρίνεται στο εγχώριο, εξαγωγικό και εισαγωγικό FACTORING και απευθύνεται αντίστοιχα σε δυναμικές επιχειρήσεις, με ανερχόμενο κύκλο εργασιών στο εγχώριο πελατολόγιο, που ασχολούνται με εξαγωγές ή και εισαγωγές. Συνεπώς το FACTORING μπορεί να καλύψει ανάγκες όπως εξασφαλισμένη διακίνηση προϊόντων για δυναμικές οργανώσεις και πελάτες της βρίσκονται στην εγχώρια και διεθνή αγορά.

Ωστόσο, η μετοχοποίηση και ο συντελούμενος εκσυγχρονισμός της Αγροτικής Τράπεζας επιβάλλουν περισσότερο από κάθε άλλη φορά προσεκτική τοποθέτηση των δανειακών κεφαλαίων της πάντα μέσα στα πλαίσια των ισχυόντων οδηγιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ-ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

1. Πιστωτικοί Κίνδυνοι (Credits Risks)

Στο κεφάλαιο αυτό θα δούμε τα μέτρα που ακολουθεί η Τράπεζα για την αποφυγή πιστωτικών κινδύνων, τις βασικές νομισματικές διατάξεις που είναι διαμορφωμένες σύμφωνα με τις επιταγές της Τράπεζας Της Ελλάδος. Παράλληλα θα αναφερθούμε στους γενικούς και ειδικούς πιστοδοτικούς κανόνες που καθορίζουν και αυτοί με τη σειρά τους τον τρόπο λειτουργίας της Τράπεζας ως προς τη χορήγηση δανείων.

Οι δανειοδοτήσεις των τραπεζών εμπεριέχουν κάποιους κινδύνους οι οποίοι αναφέρονται στη φερεγγυότητα των δανειζόμενων και στις οικονομικές εξελίξεις, ιδιαίτερα των επιτοκίων.

Οι κίνδυνοι αυτοί ονομάζονται πιστωτικοί κίνδυνοι και οι τράπεζες προσπαθούν με διάφορες μεθόδους να εξασφαλιστούν έναντι αυτών των κινδύνων. Στα πλαίσια αυτά, ομάδα διεθνών πρότεινε μια νέα μέθοδο (credit metrics) υπολογισμού αυτού του κινδύνου με τη βοήθεια ενός προγράμματος υπολογιστή. Η μέθοδος αυτή δίνει τη δυνατότητα στις τράπεζες να ποσοτικοποιούν τη μέγιστη δυνατή ζημιά που θα μπορούσαν να υποστούν από τα δάνεια που χορηγούν, ενώ η ισχύουσα πρακτική επιβάλλει στις τράπεζες κατώτατο ύψος ιδίων κεφαλαίων, χωρίς διάκριση των διαφόρων μορφών χαρτοφυλακίων της τράπεζας. Το ύψος αυτό των ιδίων κεφαλαίων ισοδυναμεί με 8% του σταθμισμένου ενεργητικού των εκτός ισολογισμού στοιχείων τους. Αντίθετα, η μέθοδος credit metrics επιτρέπει την ανάλυση και αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου. Ο πιστωτικός κίνδυνος αναφέρεται επίσης στο βαθμό κινδύνου να αθετήσει μία εταιρία την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της, η οποία μεταφράζεται σε αδυναμία πληρωμής.

Στην πολιτική ασφάλειας μιας Τράπεζας ανήκουν όλες οι ενέργειες που αποσκοπούν στην προστασία από διάφορους κινδύνους (ρίσκο). Στοχεύουν στην αποφυγή κεφαλαιακών ζημιών οι οποίες οδηγούν στην υπερχρέωση και

κατ' επέκταση μπορούν να επηρεάσουν την ύπαρξη της τράπεζας. Έτσι η πολιτική ασφάλειας φροντίζει ώστε οι υποχρεώσεις να είναι πάντοτε μικρότερες από τις κεφαλαιακές αξίες. Την ίδια στιγμή σκοπός της τράπεζας είναι να μεγιστοποιήσει το κέρδος της από τη χορήγηση δανείου με το μικρότερο δυνατό κόστος ή αλλιώς κίνδυνο. Ας μην ξεχνάμε ότι η τράπεζα αποτελεί μία μορφή επιχείρησης η οποία έχει ως αντικείμενο την αγοραπωλησία χρήματος.

Οι κίνδυνοι στους οποίους εκτίθεται μια τράπεζα είναι πολλοί. Επειδή όμως η κύρια εργασία μιας τράπεζας είναι η χορήγηση και η λήψη δανείων εξετάζονται οι κίνδυνοι στις ενεργητικές και παθητικές εργασίες.

1.1.ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Οι ενεργητικές εργασίες σχετίζονται με τις δανειοδοτικές εργασίες όπως η χορήγηση δανείων και εγγυητικών επιστολών.

1.Κίνδυνος μη επιστροφής :Ολοκληρωτική ή μερική απώλεια των δανεισθέντων κεφαλαίων και των συμφωνηθέντων τόκων.

Επιπτώσεις:

A. Στα αποτελέσματα της τράπεζας επειδή οι αναμενόμενες εισπράξεις αποκλίνουν των πραγματικών.

B. Στην ρευστότητα λόγω της απώλειας μέσω πληρωμής που κανονικά θα έπρεπε να εισρεύσουν στην τράπεζα.

2.Προθεσμιακός Κίνδυνος: Καθυστερημένη επιστροφή των δανεισθέντων κεφαλαίων και των τόκων

Επιπτώσεις :Στην ρευστότητα της τράπεζας αφού οι αναμενόμενες εισπράξεις διαφέρουν από τις πραγματικές .Επίσης επηρεάζει και το αποτέλεσμα αφού η τράπεζα για να καλύψει τα κενά να προβεί σε δαπανηρές ενέργειες .

3.Κίνδυνος μεταβολής επιτοκίων :Κατά τη διάρκεια του δανεισμού ενώ οι τόκοι προμήθειας παραμένουν λόγω μακροπρόθεσμων συμβολαίων οι ίδιοι.

Επιπτώσεις: Στα αποτελέσματα αφού μειώνεται η διαφορά επιτοκίων λόγω τη μείωση των εσόδων από τόκους με ταυτόχρονα σταθερό το κόστος προσέλκυσης κεφαλαίων.

4.Συναλλαγματικός Κίνδυνος :Σε περίπτωση δανεισμού σε ξένο νόμισμα μετά από μία ανατίμηση του εγχωρίου ή μια αποτίμηση του ξένου νομίσματος .

Επιπτώσεις :Στα αποτελέσματα αφού η ανάγκη για απόσβεση κάποιου ποσού στις απαιτήσεις σε ξένο νόμισμα.¹

¹ Γκότσης Χαράλαμπος, (1998), Διοίκηση Εμπορικών Τραπεζών, Πειραιάς, (Διδακτικές Σημειώσεις), (σελ.:73).

1.2.ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Οι παθητικές εργασίες αναφέρονται σε δανειοληπτικές εργασίες όπως οι καταθέσεις, η λήψη δανείων και η έκδοση ομολογιακών δανείων.

1.Προθεσμιακός κίνδυνος:Εμφανίζεται με την πρόωρη ανάληψη αποταμιευτικών κεφαλαίων από τους αποταμιευτές.

Επιπτώσεις :Προβλήματα στον προγραμματισμό της ρευστότητας της τράπεζας.

2.Κίνδυνος μεταβολών των επιτοκίων :Όταν συνεχώς αυξάνουν τα επιτόκια καταθέσεων ενώ η τράπεζα έχει δανειοδοτήσει επιχειρήσεις ή έχει κάνει τοποθετήσεις σε χρεόγραφα με σταθερό επιτόκιο.

Επιπτώσεις :Στα αποτελέσματα αφού αυξάνονται τα έξοδα για τη συλλογή καταθέσεων ενώ τα έσοδα από τους τόκους παραμένουν σταθερά. Το γεγονός είναι αποτέλεσμα του χρονικού μετασχηματισμού των κεφαλαίων όπου βραχυπρόθεσμες καταθέσεις μετασχηματίζονται σε μακροπρόθεσμα δάνεια.

3.Συναλλαγματικός Κίνδυνος :Υπάρχει όταν η τράπεζα δέχεται καταθέσεις σε ξένο νόμισμα και υποτιμηθεί το εγχώριο ή ανατιμηθεί το ξένο νόμισμα τότε αυξάνουν οι υποχρεώσεις της τράπεζας.

Μέτρα περιορισμού του κινδύνου των παθητικών εργασιών ή δεν υπάρχουν ή είναι πολύ περιορισμένης αποτελεσματικότητας.²

² Γκότσης Χαράλαμπος, (1998), Διοίκηση Εμπορικών Τραπεζών, Πειραιάς, (Διδακτικές Σημειώσεις), (σελ.:74).

2. ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Η Τράπεζα για να διαφυλάξει τη θέση της και να προστατευτεί από τους αναφερόμενους κινδύνους λαμβάνει κάποια μέτρα. Τα μέτρα προστασίας από τους κινδύνους των ενεργητικών εργασιών κατατάσσονται σε δύο κατηγορίες. Στα γενικά μέτρα που αφορούν το σύνολο των δραστηριοτήτων και στα ειδικά που αφορούν μεμονωμένα δάνεια .

2.1 ΓΕΝΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

1. Νομισματικοί Κανόνες

α) Απαγορεύεται η παροχή δανείων σε μία επιχείρηση όταν το ποσό υπερβαίνει το 20% των ιδίων κεφαλαίων της τράπεζας.

β) Ενημέρωση της Γενικής Επιθεώρησης Τραπεζών για όλα τα μεγάλα δάνεια ώστε να προληφθεί ο ταυτόχρονος δανεισμός με μεγάλα ποσά στην ίδια επιχείρηση.

2. Εξασφάλιση επαρκών ιδίων κεφαλαίων

Με πράξεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδας είναι δυνατόν να προσαρμόζεται το ποσοστό των ιδίων κεφαλαίων των τραπεζών καθώς και του απαιτούμενου αρχικού μετοχικού κεφαλαίου για την ίδρυση μιας τράπεζας.

3. Μεταφορά Κινδύνου

Με τη σύναψη ασφαλιστικών συμβολαίων που καλύπτει τα δάνεια χρησιμοποιείται ελάχιστα από τις τράπεζες θα ήταν όμως ενδιαφέρουσα λύση κυρίως για τις μικρές.

2.2 ΕΙΔΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

1. Προληπτικός έλεγχος πιστοληπτικής ικανότητας

- α) Έλεγχος των προσωπικών στοιχείων και των ικανοτήτων του φορέα
- β) Οικονομικός έλεγχος των περιουσιακών, κεφαλαιακών και εισοδηματικών στοιχείων .
- γ) Νομικός έλεγχος που αφορά τις εγγυήσεις

2. Κατανομή κινδύνου με διασπορά δανείων

- α) Ουσιαστική κατανομή του κινδύνου με την παροχή δανείων σε πολλές επιχειρήσεις σε διαφορετικά ποσά και σε διαφορετικούς οικονομικούς κλάδους.
- β) Χρονική κατανομή διατηρώντας κάποια σχέση μεταξύ βραχύ –μέσο και μακροπρόθεσμων δανείων.
- γ) Γεωγραφική κατανομή σε όλες τις περιοχές που παρουσιάζουν ενδιαφέρον.
- δ) Συμμετοχική κατανομή του κινδύνου με τη παροχή μεγάλου δανείου σε ένα πελάτη μαζί με άλλα τραπεζιτικά ιδρύματα.

3. Εξασφαλίσεις.

- α) Προσωπική εξασφάλιση με την απογραφή ενός εγγυητή που αναλαμβάνει σε περίπτωση αδυναμίας να επιστραφούν δανεισθέντα κεφάλαια και τόκους.
- β) Εμπράγματη εξασφάλιση με την υποθήκευση ή προσημείωση ακινήτων ή κινητών πραγμάτων.

4. Διαρκής έλεγχος

- α) Έλεγχος της ροής των τοκοχρεώσεων σε ποσά και προθεσμίες.
- β) Έλεγχος για πιθανές μεταβολές στις εγγυήσεις .

Όλα τα μέτρα που αναφέρθηκαν αφορούν κυρίως τον κίνδυνο της απώλειας και τον προθεσμιακό κίνδυνο και στοχεύουν στην παροχή δανείων μόνο σε συνεπείς πελάτες. Απέναντι στους κινδύνους από μεταβολές των επιτοκίων και στις τιμές του συναλλάγματος υπάρχουν περιορισμένες δυνατότητες να προφυλαχθεί μία τράπεζα. Για την αντιμετώπιση των πρώτων θα πρέπει να εντείνει τις προσπάθειές της στις παθητικές εργασίες ενώ για το συναλλαγματικό κίνδυνο υπάρχει η δυνατότητα κάποιας εξασφάλισης μέσω του HEDGING.

3. ΒΑΣΙΚΕΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Την ίδια στιγμή η Τράπεζα οφείλει να υπακούει σε θεμελιώδεις βασικές νομισματοπιστωτικές διατάξεις και να συμπεριφέρεται σύμφωνα με αυτές όταν πρόκειται να προβεί σε χορήγηση δανείων.

3.1 Συντελεστής Φερεγγυότητας Τραπεζών..

Οι τράπεζες οφείλουν να διατηρούν τα ίδια κεφάλαιά τους σε επαρκές ύψος (ποσοστό) σε συσχετισμό με το ενεργητικό τους δηλαδή να έχουν την απαιτούμενη κεφαλαιακή επάρκεια ανάλογα με το μέγεθος και την σύνθεση των κινδύνων που αναλαμβάνουν κατά την τοποθέτηση –διαχείριση των διαθέσιμων κεφαλαίων τους.

Ο συνολικός αυτός δείκτης φερεγγυότητας ενδείκνυται να διαμορφώνεται σύμφωνα με την Προεδρική Διάταξη της Τράπεζας της Ελλάδος σε ποσοστό 8%. Για τον υπολογισμό του τα εντός και εκτός ισολογισμού μεγέθη του ενεργητικού σταθμίζονται ανάλογα με τον κίνδυνο που ενέχουν. Το ενεργητικό των τραπεζών χονδρικά διαχωρίζεται σε χαρτοφυλάκιο συναλλαγών και χαρτοφυλάκιο χορηγήσεων. Οι ομάδες των αντισυμβαλλόμενων με τις τράπεζες μπορεί να είναι χώρες, τράπεζες, επιχειρήσεις, χρηματοδοτήσεις έργων, πελάτες λιανικής και συμμετοχής. Οι τράπεζες χρησιμοποιούν εσωτερικά συστήματα διαβάθμισης των αναλαμβανομένων κινδύνων. Διεθνώς προβάλλονται ολοένα και πιο προηγμένες κατά το δυνατόν αντικειμενικότερες μέθοδοι ρεαλιστικότερου υπολογισμού της κεφαλαιακής επάρκειας των τραπεζών και διαβάθμισης των πιστωτικών κινδύνων.

“Πίστωση ” χορηγείται όταν υπάρχει η προσδοκία είσπραξης της απαίτησης αυτής σε καθορισμένο ορίζοντα. “Πιστωτικός κίνδυνος ” είναι η πιθανότητα μη ικανοποίησης της προσδοκίας αυτής. Με βάση το ποσοστό αστοχίας των αξιολογούμενων κινδύνων από επιχειρήσεις προκύπτει

σημαντική διαφοροποίηση στο ποσοστό της διαβάθμισης του πιστωτικού κινδύνου και κατ' επέκταση της απαιτούμενης κεφαλαιακής επάρκειας.³

3.2 Χρηματοδότηση Τραπεζών

Η χρηματοδότηση των πάσης φύσεως επιχειρήσεων επαγγελματικών, νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ως και ιδιωτών διενεργείται από τις εμπορικές τράπεζες με βάση τραπεζικά κριτήρια χωρίς περιορισμούς ή ειδικούς όρους. Οι κίνδυνοι που αναλαμβάνονται από τα πιστωτικά ιδρύματα με κάθε πελάτη η ομάδα συνδεδεμένων πελατών δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν σε ποσοστό το 25% των ιδίων επιχειρήσεων. Ο κίνδυνος που το μέγεθός του ξεπερνά το 10% των ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας θεωρείται «Μεγάλο Χρηματοδοτικό Άνοιγμα». Το σύνολο αυτών των ανοιγμάτων δεν πρέπει να ξεπερνά το 80% των ιδίων κεφαλαίων. Τα πιστωτικά ιδρύματα προκειμένου να περιορίσουν τους πιστωτικούς κινδύνους που αναλαμβάνουν αλλά και να διασφαλίσουν την ομαλή εξυπηρέτησή τους επιτρέπεται να ρυθμίσουν και να μετοχοποιούν ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις τους από φύσης δανεισμό ή κατάπτωση εγγυητικών επιστολών. Οι τράπεζες υποχρεούνται να παύουν τον εντοκισμό των δανείων μετά την συμπλήρωση 6 μηνών από τότε που οι τόκοι παραμένουν ανείσπρακτοι. Έκτοτε επιτρέπεται ο εξωλογιστικός υπολογισμός των τόκων και μόνον εφόσον εισπράττονται η λογιστικοποίησή τους. Απαγορεύεται η χορήγηση νέων δανείων για την πληρωμή οφειλόμενων ληξιπρόθεσμων τόκων. Οποιαδήποτε σχετική ρύθμιση πρέπει να βασίζεται σε εμπειριστατωμένη μελέτη για ρύθμιση γενικότερη των οφειλών.

³ Χατζηαντωνιάδης Κ., Αγγελάκης Μ., Αντιμετώπιση Χρηματοδοτικών Αιτημάτων και Επίλυση Προβλημάτων Ρευστότητας, Ελληνικό Τραπεζικό Ινστιτούτο της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών, (σελ.:13)

4. ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

Όταν η Τράπεζα θα μπει στη διαδικασία να χρησιμοποιήσει το ρόλο της ως πιστωτικό ίδρυμα θα πρέπει να ακολουθήσει κάποιους κανόνες οι οποίοι διαχωρίζονται σε γενικούς κανόνες και σε ειδικούς και πρέπει να τηρούνται αυστηρά.

Η νομιμότητα των πιστοδοτήσεων πληρούνται εφόσον γίνεται με βάση τις προαναφερθείσες νομισματικές διατάξεις .

Η ασφάλεια των πιστοδοτήσεων προϋποθέτει περιορισμό στο ελάχιστο δυνατόν ποσοστό του πιστωτικού κινδύνου. Βασικές παράμετροι αυτής είναι η «βιωσιμότητα» και η «φερεγγυότητα» των πιστούχων, που πρέπει να διερευνώνται σύμφωνα με τα θεσπισμένα κριτήρια πιστοδοτήσεων του πιστωτικού ιδρύματος. Οι εξασφαλίσεις (ενοχικές, ενέχυρα και εμπράγματα βάρη) είναι η τρίτη κατά σειρά παράμετρος.

Κάθε πιστοδότηση πρέπει:

- Να καλύπτει πραγματικές ανάγκες ως προς τη μορφή, το ύψος και τη διάρκειά τους.
- Να αλληλοσυνδέεται με άλλους κινδύνους και εξασφαλίσεις.
- Να έχει (εφόσον είναι εφικτό) ευρείας διασποράς ρευστοποιήσιμες εξασφαλίσεις, συναρτάται με την εξασφάλιση της ίδιας συμμετοχής του πιστούχου (περίπτωση επενδυτικών προγραμμάτων).
- Παρακολουθείται έτσι ώστε να υπάρχει δυνατότητα έγκαιρης αναπροσαρμογής της πιστοδοτικής τακτικής της τράπεζας όταν διαπιστώνεται απρόβλεπτη εξέλιξη των εργασιών του πιστούχου.
- Να εξετάζεται ιδιαίτερα προσεκτικά όταν είναι αποκλειστική ή σοβαρού ύψους προς συγκεκριμένο πιστούχο.
- Οι κίνδυνοι τους οποίους καλύπτει να είναι ρεαλιστικοί και να μην εκφεύγουν του αντικειμένου δραστηριότητας του δανειοδοτούμενου.
- Να συναρτάται απόλυτα με το παραγωγικό συναλλακτικό κύκλωμα της επιχείρησης όταν μάλιστα γίνεται βάσει ενεχύρων.
- Να εξασφαλίζεται με εμπράγματα βάρη όταν είναι μεσομακροπρόθεσμη (επενδυτικά δάνεια).

Η αποδοτικότητα των πιστοδοτήσεων είναι συνάρτηση των παραπάνω προϋποθέσεων και της επιδίωξης συνεργασίας και με άλλες παραγωγικές εργασίες με τον πιστούχο.

5. ΕΙΔΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

Η παράκολούθηση των εργασιών των πιστούχων κατά τακτά χρονικά διαστήματα εντός μιας χρήσης (υποβολή ισοζυγίου ,καταστάσεων καταβολής Φ.Π.Α.)πρέπει να γίνεται τουλάχιστον ανά τρίμηνο εφόσον χρηματοδοτούνται κατά ποσοστό 30% του κύκλου εργασιών τους ή το σύνολο των υποχρεώσεων ξεπερνά το 60% αυτού .

Δεν επιτρέπεται η χορήγηση νέων πιστώσεων σε επιχειρήσεις που δεν έχουν τακτοποιήσει ληξιπρόθεσμες οφειλές ενός ή οφείλουν ληξιπρόθεσμους τόκους. Δεν πρέπει να επιδιώκεται η συνεργασία με επιχειρήσεις που στο παρελθόν είχαν οφειλές σε οριστική καθυστέρηση ή ανωμαλίες στη συνεργασία τους που οφείλονται σε κακόπιστη ή παρελκυστική τακτική. Οι πιστούχοι πρέπει να ενημερώνονται ότι οι υφιστάμενες τα υπ' αυτών εγκρίσεις πιστοδοτήσεων επιβάλλεται να αναπροσαρμόζονται δεοντολογικά ή και να παύουν να υφίστανται ανάλογα με την εξέλιξη των εργασιών τους. Κατά την εξέταση των κινδύνων μιας επιχείρησης πρέπει να συνεξετάζονται μαζί της κατά τέτοιο τρόπο που τα χρηματοοικονομικά προβλήματα της μιας να δημιουργούν πιθανόν δυσκολίες στην εξόφληση των υποχρεώσεων της άλλης. Η μεταφορά στην οριστική καθυστέρηση γίνεται λόγω ύπαρξης ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων πέραν των 180 ημερών ,λόγω οφειλής τόκων έξι μηνού ή και εξ αιτίας άλλων λόγων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΟΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΔΑΝΕΙΟΥ

1. Ανάλυση διαδικασιών χορήγησης δανείου

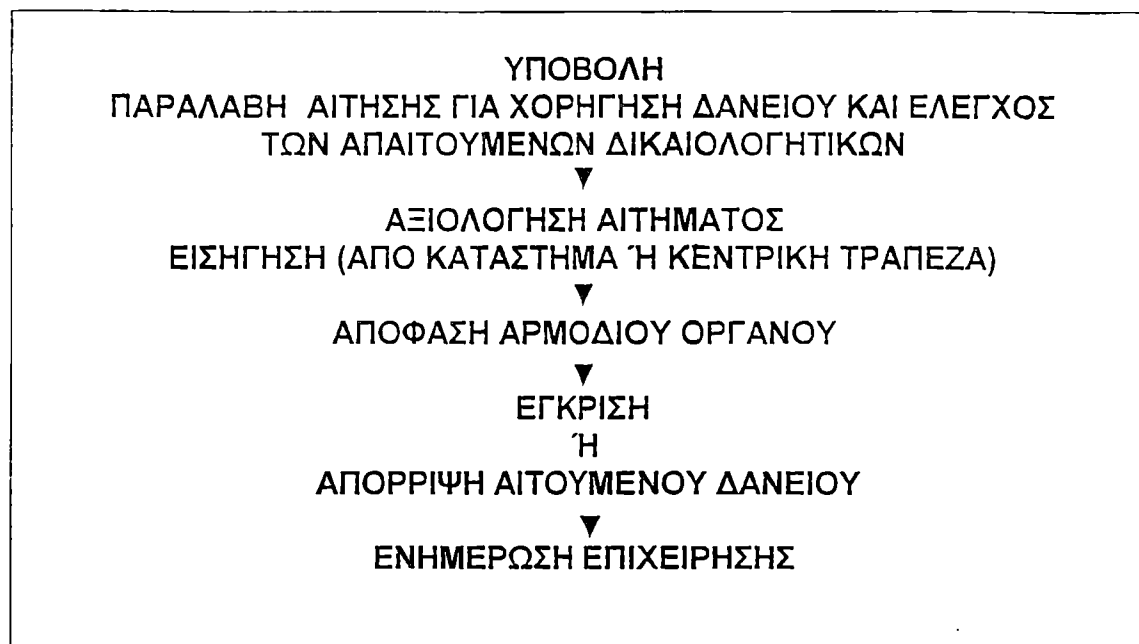
...

Για να γίνει μία χρηματοδότηση γίνονται τα βήματα που αναφέρονται στο σχεδιάγραμμα 1. Στην αξιολόγηση των χρηματοδοτήσεων ή αλλιώς των πιστοδοτήσεων ο πελάτης εκδηλώνει το ενδιαφέρον του για τη λήψη δανείου στον υπεύθυνο των χρηματοδοτήσεων ενός περιφερειακού καταστήματος της Αγροτικής Τράπεζας. Εκεί συμπληρώνει αντίστοιχη αίτηση η οποία αποστέλλεται στην αρμόζουσα Διεύθυνση Πιστοδοτήσεων της Αγροτικής Τράπεζας μαζί με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

Στη συνέχεια ο υπεύθυνος για τις χορηγήσεις θα προβεί για την αξιολόγηση του αιτήματος. Στο σημείο αυτό γίνεται έλεγχος από την Αγροτική Τράπεζα μέσω των συστημάτων της για την οικονομική συμπεριφορά της επιχείρησης. Η Αγροτική Τράπεζα μετά τον έλεγχο προβαίνει στη πιστωτική διαβάθμιση (credit ranking) η οποία γίνεται με την αξιοποίηση των στοιχείων του εντύπου της αίτησης καθώς και των άλλων στοιχείων που βρίσκονται στο φάκελο της επιχείρησης για την ανάλυση των ποσοτικών και ποιοτικών κριτηρίων (οικονομικά στοιχεία, αποτελέσματα εκμετάλλευσης, στοιχεία ταμειακών ροών). Έπειτα γίνεται προσδιορισμός της κατάταξης της επιχείρησης βάσει της βαθμολογίας που συμπλήρωσε με τη μέθοδο credit ranking και κατατάσσεται στην αντίστοιχη κλίμακα ανάλογα και με τα καλύμματα της απ' όπου και αποφασίζετε από το αρμόδιο όργανο για τη έγκριση ή απόρριψη του αιτούμενου δανείου. Αφού παρθεί η απόφαση για την έγκριση ή την απόρριψη του αιτούμενου δανείου τότε ενημερώνετε η επιχείρηση.

...

Σχήμα 1.

2. Αξιολόγηση Επιχειρήσεων

Στις επιχειρήσεις αξιολογείται σειρά ποιοτικών και ποσοτικών κριτηρίων των οποίων η εις βάθος διερεύνηση εξαρτάται από το μέγεθος της επιχείρησης και τα επιλεγόμενα σημεία αναφοράς «σημεία συναγερμού» ή «σημεία κινδύνου» τα οποία εντάσσονται ανάλογα με την περίπτωση σε ένα «σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης». Τα αξιολογικά σημεία συναγερμού ανάλογα με το ειδικό βάρος τους, τον αριθμό σύμπτωσης τους, προειδοποιούν και προδιαγράφουν την κατάλληλη αλλαγή πιστοδοτικής πολιτικής των τραπεζών έναντι των πιστούχων.

Για τις επιχειρήσεις εξετάζονται :

- Το ιστορικό, οι δραστηριότητες και η εμπειρία της επιχείρησης
- Η επιχειρηματική της εικόνα
- Η ανταγωνιστική της θέση
- Η σταθερότητα της εταιρείας και τα στοιχεία του κλάδου
- Η διοίκηση και η διεύθυνση της επιχείρησης.

Τόσο τα ποιοτικά όσο και τα ποσοτικά κριτήρια των επιχειρήσεων προκύπτουν από έγγραφα και στοιχεία της εταιρίας, φορολογικών και ασφαλιστικών αρχών, τραπεζών, κλαδικών συνδέσμων επιχειρήσεων και εργαζομένων καθώς επίσης

και από δημοσιεύματα, άρθρα, επισκέψεις, συζητήσεις και λοιπές αξιόπιστες πηγές.¹

Σε ετήσια επίσης βάση εξετάζονται:

- Στα πάγια στοιχεία του ισολογισμού οι παγιοποιήσεις που είναι συνυφασμένες με την παραγωγή, οι αυξήσεις που προέρχονται από αναπροσαρμογές, οι κεφαλαιοποιήσεις εξόδων που «κακώς» λογίστηκαν ως δαπάνες μακροχρόνιων αποσβέσεων (προκειμένου να αλλοιωθούν προς το καλύτερο τα αποτελέσματα χρήσεως). Τα μεγέθη παγιοποιήσεων που καλύπτηκαν με βραχυπρόθεσμο δανεισμό κ.α.
- Στα αποθέματα η σχέση του ύψους τους σε εύλογα μεγέθη με το κόστος πωληθέντων ανάλογα με τον κλάδο και τους ιδιαίτερους ενδεχόμενα παραγωγικούς όρους της επιχείρησης. Η δημιουργία υψηλών αποθεμάτων (λόγω αυξημένης παραγωγής, μειωμένων πωλήσεων, υπερτιμήσεων, απαξίωσης) εγκυμονεί κινδύνους δημιουργίας ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων και συνιστά σημείο συναγερμού ιδιαίτερης βαρύτητας.

Οι πιστώσεις προς την πελατεία πρέπει να διαμορφώνονται σε εύλογο ύψος σε σχέση με την εξέλιξη των πωλήσεων και των συναλλακτικών όρων που επιβάλλει κατά κανόνα ο κλάδος και η αγορά εν γένει. Δυσανάλογη αύξηση των πιστώσεων (μπορεί να οφείλεται σε ηθελημένη τιμολογιακή πολιτική, αδυναμία είσπραξης, βραχυπρόθεσμης ή και πέραν της χρήσης) δημιουργεί προβλήματα ρευστότητας που ενδέχεται να οδηγήσουν στη δημιουργία ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων και συνιστά σημείο συναγερμού, του οποίου οι επιπτώσεις πρέπει να εξετάζονται κατά περίπτωση ενδελεχώς. Τα ίδια κεφάλαια ως προς τη σύνθεσή τους (μετοχικό-αποθεματικά) και ως προς το σύνολο των ξένων κεφαλαίων που απασχολεί η επιχείρηση και στα πλαίσια πάντα του κλάδου.

Τα μεσομακροπρόθεσμα ξένα κεφάλαια ως προς τη σύνθεσή τους (επενδυτικά, τραπεζών, ομολογιακά, πιστώσεις προμηθευτών) και ως προς την κλιμάκωση του χρόνου εξόφλησης. Τα βραχυπρόθεσμα ξένα κεφάλαια ως προς την προσέλευσή τους (τραπεζών, προμηθευτών) και ως προς το ύψος

¹ Χατζηαντωνιάδης Κ., Αγγελάκης Μ., Αντιμετώπιση Χρηματοδοτικών Αιτημάτων και Επίλυση Προβλημάτων Ρευστότητας, Ελληνικό Τραπεζικό Ινστιτούτο της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών, (σελ.:25)

τους σε σχέση με την ετήσια δραστηριότητα. Στο λογαριασμό της εκμετάλλευσης η εξέλιξη των πωλήσεων των μικτών κερδών και της τελικής αποδοτικότητας (κέρδη προ αποσβέσεων, καθαρά κέρδη, βαθμός αυτοχρηματοδότησης)σε διαχρονική βάση και σε συνδυασμό με τις τάσεις των αντιστοίχων μεγεθών στον κλάδο συνιστούν σημεία αναφοράς(συναγερμού)και πρέπει να αξιολογούνται κατά περίπτωση με ιδιαίτερη προσοχή.

Στασιμότητα των πωλήσεων ή πτωτική τάση συνιστά σημείο συναγερμού, κάμψη των μικτών κερδών που μπορεί να προέρχεται από συγκράτηση των τιμών διάθεσης ή και αύξησης των συντελεστών του κόστους παραγωγής συνιστά σημείο διερεύνησης. Η δυσμενής εξέλιξη της τελικής αποδοτικότητας και ιδιαίτερα εκείνης χωρίς τις επιπτώσεις των ανόργανων και εκτάκτων εσόδων – εξόδων πρέπει να αιτιολογείται κατά ποσό μπορεί να οφείλεται σε αναστρέψιμους παράγοντες ή και σε διαρθρωτικά μη εύκολα θεραπεύσιμα προβλήματα. Η δυνατότητα αυτοχρηματοδότησης η οποία συνιστά και μέτρο ένδειξης της ευχέρειας αντιμετώπισης των ετήσιων δόσεων και μεσομακροπρόθεσμων υποχρεώσεων θα πρέπει να συνεκτιμάται με τη δυνατότητα ρευστοποίησης των σχετικών περισσευμάτων αλλά και της αντιμετώπισης ενδεχομένων άλλων κεφαλαιακών υποχρεώσεων που συναρτώνται στο cash-flow μιας επιχείρησης.

Οι αριθμοδείκτες εν γένει είτε αναφέρονται στην οικονομική κατάσταση είτε στο λογαριασμό της εκμετάλλευσης συμβάλλουν τα μέγιστα στην ευκολότερη και ουσιαστικότερη προσέγγιση στην αξιολόγηση μιας επιχείρησης. Οι έννοιες του κεφαλαίου κίνησης μιας επιχείρησης πρέπει να είναι ξεκάθαρες ώστε η αξιολόγηση της συμπεριφοράς του να συνιστά σημείο συναγερμού για τις συνθήκες ρευστότητας.

3. Ανάλυση ποιοτικών και ποσοτικών κριτηρίων

Σημαντικό ρόλο κατέχουν τα κριτήρια που χρησιμοποιεί ένα πιστωτικό ίδρυμα για να αξιολογήσει μια επιχείρηση προκειμένου να της χορηγήσει δάνειο. Τα κριτήρια αυτά χωρίζονται σε ποιοτικά και σε ποσοτικά, τα οποία εξετάζονται σε διαχρονική βάση και συγκρίνονται με τα αντίστοιχα στοιχεία του κλάδου με αποτέλεσμα να προσδιορίζουν το επίπεδο βιωσιμότητας και πιστοληπτικής ικανότητας μιας επιχείρησης. Για το πάρσιμο της τελικής απόφασης χορήγησης ενός δανείου ακολουθείται η αναλυτική εξέταση των κριτηρίων με την οποία θα καταλήξει το πιστωτικό ίδρυμα σε σύνταξη μιας τεκμηριωμένης εισήγησης.

3.1 Ποιοτικά κριτήρια:

➤ Ιστορικό επιχείρησης

Με την εξέταση του ιστορικού της επιχείρησης, ο αξιολογητής στοχεύει στον προσδιορισμό της θέσης του πελάτη στον κλάδο που δραστηριοποιείται, της σταθερότητας και ομάλους ανάπτυξης των δραστηριοτήτων του, καθώς και της ύπαρξης επιχειρηματικών, επενδυτικών και στρατηγικών στόχων που θα συμβάλλουν αποφασιστικά στην εξέλιξη της επιχείρησης.

➤ Επιχειρηματική εικόνα

Η επιχειρηματική εικόνα του πελάτη(η οποία πρέπει να μελετηθεί διεξοδικά) βοηθά τον αξιολογητή να εκτιμήσει το βαθμό στον οποίο οι βασικές επιχειρηματικές λειτουργίες του, έχουν αναπτυχθεί και έχουν ανάλογα οργανωθεί, ώστε να αντεπεξέλθουν με επιτυχία στην αποστολή και στους επιχειρηματικούς στόχους που έχουν συνολικά τεθεί ή υιοθετηθεί από την επιχείρηση.

Τα κύρια σημεία προς εξέταση της επιχειρηματικής εικόνας είναι τα εξής:

- Η οργάνωση, η οργανωτική δομή, η λειτουργία και το ανθρώπινο δυναμικό.
- Το τεχνολογικό επίπεδο και ο βαθμός αξιοποίησης των παραγωγικών εγκαταστάσεων, ο Τεχνολογικός εξοπλισμός, το ποσοστό απασχόλησης και η ποιότητα των παραγόμενων προϊόντων.

- Ο τόπος εγκατάστασης της μονάδας, η απόσταση και ευχέρεια πρόσβασης προς τα κέντρα προμήθειας πρώτων υλών, τις τελικές αγορές και η ικανοποιητική υποδομή.
- Το δίκτυο διανομής (εταιρικό ή τρίτων)των προϊόντων, ο βαθμός οργάνωσής του και η γεωγραφική κατανομή.

➤ **Συναλλακτική Τάξη**

Η συναλλακτική τάξη αναφέρεται στην τήρηση των κανόνων των δανειακών συμβάσεων γενικότερα. Με βάση το κριτήριο αυτό αξιολογείται όχι μόνο η τακτικότητα των πληρωμών αλλά και η τήρηση όρων, όπως η παροχή έγκυρων και κατατοπιστικών πληροφοριών για τα στοιχεία της εταιρίας ,καθώς και πληροφορίες για τη συμπεριφορά του πελάτη προς τις τράπεζες με τις οποίες έχει ή είχε στο παρελθόν συνεργασία. Τα στοιχεία αξιολόγησης που μπορεί να χρησιμοποιηθούν σε αυτή την περίπτωση είναι τα εξής:

- Οι υποχρεώσεις της εταιρίας προς τις τράπεζες.
- Οι υποχρεώσεις προς τα ασφαλιστικά ταμεία και οργανισμούς, το δημόσιο και οι προμηθευτές.
- Εμπορικές πληροφορίες που θα διατίθενται στην τράπεζα(από όπου θα ζητηθεί το δάνειο)από κάθε πηγή για επιχειρήσεις με κακή συναλλακτική τάξη στο ιστορικό τους(επιταγές, συναλλαγματικές κ.τ.λ).

Για την διαβάθμιση των πελατών στο κριτήριο αυτό πρέπει να λαμβάνονται πάντα υπόψη και οι πληροφορίες φερεγγυότητας του πελάτη από το δίκτυο «ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ» ή άλλη πηγή εμπορικών πληροφοριών.

➤ **Ανταγωνιστική θέση**

Με τον προσδιορισμό της ανταγωνιστικής θέσης του πελάτη σε σχέση με τις άλλες επιχειρήσεις του κλάδου, ο αξιολογητής δύναται να εντοπίσει την ύπαρξη συγκριτικού πλεονεκτήματος έναντι των ανταγωνιστών, με βάση την επάρκεια των συστημάτων διοίκησης, διαχείρισης, ελέγχου κόστους παραγωγής, marketing, τιμολογιακής στρατηγικής, χρηματοοικονομικής διαχείρισης και ηγετικής ομάδας.

Μερικά από τα σημεία προς εξέταση είναι τα εξής:

- Τα μερίδια αγοράς και οι προβλεπόμενες τάσεις τους
- Το επίπεδο του ανταγωνισμού και η ικανότητα αντιμετώπισης του

- Η ανταπόκριση του προϊόντος στην αγορά και η εξέλιξη της ζήτησης
- Η ενδεχόμενη επιρροή της τιμολογιακής πολιτικής και της πολιτικής σε θέματα προϊόντων των ανταγωνιστών στις δραστηριότητες του πελάτη.
- Ο χαρακτήρας της αγοράς(πλήρως ανταγωνιστική, ολιγοπωλιακή).

➤ Σταθερότητα εταιρίας και κλάδου

Με τη ανάλυση της σταθερότητας του πελάτη και των κλάδων στον οποίο δραστηριοποιείται, ο αξιολογητής δύναται να προσδιορίσει το βαθμό στον οποίο οι επιχειρηματικές δραστηριότητες του πελάτη μπορούν να επηρεαστούν από τις συνθήκες που επικρατούν στη συγκεκριμένη αγορά, λαμβάνοντας υπόψη και τις μελλοντικές προοπτικές, όπως εμφανίζονται με βάση τα προβλέψιμα δεδομένα της αγοράς.

Ενδεικτικά τα υπό εξέταση στοιχεία είναι τα εξής:

- Οι κλαδικές – τοπικές ιδιαιτερότητες που επικρατούν στους τομείς δραστηριότητας του πελάτη.
- Η δραστηριοποίηση του πελάτη σε κλάδο που η ζήτηση είναι στάσιμη ή πτωτική με έντονες συνθήκες ανταγωνισμού.

➤ Διοίκηση/ διεύθυνση εταιρίας

Με τη εξέταση της Διοίκησης/ Διεύθυνσης της εταιρίας ο αξιολογητής δύναται να διαγνώσει τη σταθερότητα της επιχείρησης όπως αυτή διασφαλίζεται ή ενδεχομένως διαταράσσεται από το ανθρώπινο δυναμικό της επιχείρησης και την ικανότητα της ηγετικής της ομάδας.

Ευνόητο είναι ότι τα παραπάνω θα πρέπει να συσχετίζονται επιπλέον με την αποτελεσματικότητα και τα αποτελέσματα της επιχείρησης.

Ως προς τη Διοίκηση /Διεύθυνση της επιχείρησης, τα υπό εξέταση επιμέρους σημεία αφορούν στην εκτίμηση της ικανότητας της ηγετικής ομάδας:

- Να διαμορφώνει συλλογική στρατηγική.
- Να θέτει στόχους και να προγραμματίζει την επίτευξή τους μέσω της διαχείρισης με βέλτιστο τρόπο των διαθέσιμων πόρων.
- Να ελέγχει την επίτευξη των παραπάνω στόχων.
- Να γνωρίζει και να έχει εμπειρία στο αντικείμενο της επιχείρησης.

- Να εξασφαλίζει τη συνέχεια ανεξαρτήτως εξωτερικών συνθηκών (ύπαρξη διαδοχής κατάστασης και απασχόλησης ειδικευμένου εργατικού δυναμικού, σχέσεις εταιριών, κλ.π).

3.2 Ποσοτικά κριτήρια :

➤ Στοιχεία ισολογισμών

Η ανάλυση των στοιχείων ισολογισμού αποσκοπεί στη διάγνωση της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης. Με τη βοήθεια χρηματοοικονομικών δεικτών ο αξιολογητής αναλύει την εξέλιξη της επιχείρησης με βάση το μέσο όρο του κλάδου στον οποίο αυτή δραστηριοποιείται. Η ανάλυση είναι συχνά σε θέση να αποκαλύψει αδυναμίες που ενδεχομένως να επηρεάσουν αρνητικά τη μελλοντική ρευστότητα της επιχείρησης και τη δυνατότητα εξυπηρέτησης των δανειακών υποχρεώσεων .

Για πελάτες με νεοϊδρυόμενες μονάδες θα χρησιμοποιούνται ως οικονομικά στοιχεία το τελευταίο ισοζύγιο του πελάτη, οι προϋπολογιστικοί λογαριασμοί εκμετάλλευσης και το ταμιακό πρόγραμμα 3ετίας, με βάση το υποβαλλόμενο επιχειρησιακό του σχέδιο. Πιο συγκεκριμένα από ένα μεγάλο αριθμό χρηματοοικονομικών δεικτών οι οποίοι μπορούν να χρησιμοποιηθούν στη χρηματοοικονομική ανάλυση των επιχειρήσεων (ρευστότητας, κυκλοφοριακής ταχύτητας ,ξένων προς Ίδια κεφάλαια, κ.τ.λ.)για τη διαβάθμιση στο κριτήριο αυτό θα χρησιμοποιηθούν υποχρεωτικά οι παρακάτω δείκτες, χωρίς βέβαια να αποκλείεται και η χρησιμοποίηση άλλων που κατά την κρίση του αξιολογητή, απαιτούνται για τη διαμόρφωση συνολικής εικόνας:

- Ο δείκτης (γενικής) κυκλοφοριακής ρευστότητας ή κεφαλαίου κίνησης [κυκλοφορούν ενεργητικό/ βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις].
- Ο δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας αποθεμάτων [(αποθέματα/ κόστος πωλήσεων)x365].
- Ο δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας απαιτήσεων [(απαιτήσεις/ κύκλος εργασιών)x 365].
- Ο δείκτης ξένα προς τα ίδια κεφάλαια [προβλέψεις+ μεσοπρόθεσμες υποχρεώσεις + βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις/ ίδια κεφάλαια].
- Το καθαρό κεφάλαιο κίνησης [κύκλοφορούν-βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις].
- Χρήσιμος και ουσιαστικός είναι επίσης :ο δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων:

βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις x 365

Κύκλος εργασιών

➤ Στοιχεία λογαριασμών αποτελεσμάτων χρήσεων

Η ανάλυση των αποτελεσμάτων εκμετάλλευσης αποσκοπεί στην ανάλυση της κερδοφορίας του πελάτη αλλά και στη γενικότερη αξιολόγηση της παραγωγικής του διαδικασίας σε σχέση με τον ανταγωνισμό. Κατά την ανάλυση πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στο διαχωρισμό μεταξύ έκτατων και τακτικών κερδών / ζημιών, ώστε να μπορούν να αξιολογηθούν σωστά οι μελλοντικές προοπτικές του πελάτη. Στις περιπτώσεις οι οποίες αν και έχουν κέρδη προ φόρων δεν τα παρουσιάζουν στα αποτελέσματα εκμετάλλευσης αλλά αποδεδειγμένα τα διανέμουν στα μέλη τους με τη μορφή συμπληρωματικών τιμών, ο αξιολογητής μπορεί να τα λάβει υπόψη για τον υπολογισμό των σχετικών δεικτών.

Δείκτες

- ρυθμός αύξησης πωλήσεων
- περιθώριο μικτού κέρδους [μεικτά αποτελέσματα/ κύκλος εργασιών x 100]
- περιθώριο καθαρού κέρδους [καθαρό αποτέλεσμα προ φόρων ίδια κεφάλαια/ κύκλος εργασιών]
- δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων [καθαρό αποτέλεσμα προ φόρων/ ίδια κεφάλαια]
- δείκτης αποδοτικότητας συνολικών κεφαλαίων

Πληροφορίες

- αποτελέσματα εκμετάλλευσης των 3(τριών) τελευταίων χρόνων
- προβλέψεις αποτελεσμάτων εκμετάλλευσης για το χρονικό ορίζοντα της δανειοδότησης
- μέσες τιμές δεικτών για τον κλάδο δραστηριοποίησης της εταιρίας
- ενδεικτικές τιμές δεικτών των θεωρούμενων ως πρωτοπόρων εταιριών στο κλάδο.

➤ Στοιχεία ταμιακών ροών και εξυπηρέτησης χρηματοοικονομικών

Η ανάλυση αυτή απαιτεί μια πρόβλεψη των ταμιακών ροών για το χρονικό ορίζοντα της δανειοδότησης ένας(1) χρόνος για τα βραχυπρόθεσμα /κεφάλαια κίνησης και πέντε (5) χρόνια για τα μεσοπρόθεσμα δάνεια)Πρόκειται για δύσκολη διαδικασία που όμως είναι απαραίτητη για την αξιολόγηση του πελάτη. Κατά την κατάρτιση του πίνακα μελλοντικών ροών θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι συνολικές υποχρεώσεις του πελάτη εκτός από το συγκεκριμένο δανειακό αίτημα, ενδεχομένως και με άλλες τράπεζες ή

οργανισμούς (ΙΚΑ, Δημόσιο). Επιπλέον πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες πληρωμής μερισμάτων (όπου υπάρχουν) και οι επενδυτικές ανάγκες του πελάτη σε πάγιο εξοπλισμό. Κατά την πρόβλεψη μελλοντικών ταμιακών ροών θα πρέπει να χρησιμοποιούνται συντηρητικές εκτιμήσεις (από τα ταμιακά προγράμματα που θα λαμβάνονται από τις εταιρίες σε μηνιαία, τριμηνιαία ή εξαμηνιαία βάση) και να λαμβάνεται επίσης υπόψη και ένα δυσμενές σενάριο, μέσα από τα εναλλακτικά σενάρια που πρέπει να περιέχονται, στα υποβαλλόμενα επενδυτικά σχέδια.

Το σενάριο αυτό θα προκύπτει από τις συντηρητικές εκτιμήσεις του αξιολογητή για τις βασικές παραμέτρους διαμόρφωσης των αποτελεσμάτων (π.χ. τιμές προϊόντων και α' υλών, κόστος επένδυσης, πληθωρισμός, επιτόκια ποσότητες προϊόντων κλπ.) Στην περίπτωση επενδυτικού σχεδίου και χορήγησης Μέσο/ Μακροπρόθεσμου δανείου, η αξιολόγηση θα λαμβάνει υπόψη την Καθαρά παρούσα αξία και τον δείκτη Εσωτερικής Αποδοτικότητας. Το επιτόκιο Προεξόφλησης των Μελλοντικών Ροών θα προσδιορίζεται από τον αξιολογητή, ανάλογα με το είδος / ποσό της επένδυσης και τις ιδιαιτερότητες του κλάδου (π.χ. επιτόκιο μακροπρόθεσμου δανεισμού, ομόλογα Δημοσίου, πληθωρισμός τιμών).

Δείκτες

▪ Δείκτες Εξυπηρέτησης Χρηματοοικονομικών

Με την υπόθεση ότι οι αποτελεσματικοί λογαριασμοί (στοιχεία αποτελεσμάτων χρήσεων) είναι και οι λογαριασμοί χρηματικών ροών (υπόθεση, η οποία δεν αληθεύει πάντα), ο δείκτης δίνεται από τον τύπο: Καθαρά αποτελέσματα προ φόρων + Σύνολο Αποσβέσεων + Τόκοι χρεωστικοί / Τόκοι μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων + Χρεολύσια μακροπρόθεσμων.

4. Ανάλυση αιτήματος για δάνειο από τον αξιολογητή της Τράπεζας

Ο υπάλληλος της τράπεζας που θα αξιολογήσει με τα ποιοτικά και ποσοτικά κριτήρια την κατάσταση της επιχείρησης θα προβεί σε εξωτερική ανάλυση, η οποία βασίζεται αποκλειστικά και μόνο από τα στοιχεία που δημοσιεύονται στις λογιστικές καταστάσεις και στις εκθέσεις του διοικητικού συμβουλίου και των ελεγκτών. Έτσι ο αξιολογητής δεν μπορεί να διεισδύσει βαθύτερα μέσα στην επιχείρηση από τη στιγμή που είναι πρόσωπο το οποίο βρίσκεται έξω από αυτήν. Συνεπώς το έργο του γίνεται δυσκολότερο όσο πιο συνοπτικά είναι τα στοιχεία που δημοσιεύονται. Σκοπός του αξιολογητή είναι να προσδιορίσει την οικονομική θέση και την αποδοτικότητα της επιχείρησης και να καταθέσει την εισήγηση του στο Συμβούλιο της Τράπεζας. Εκείνο με τη σειρά του θα αποφασίσει αν θα χορηγήσει το απαιτούμενο δάνειο.

Όταν μιλάμε για τον προσδιορισμό της οικονομικής θέσης μιας επιχείρησης εννοούμε:

1. Τη δυνατότητα που έχει η επιχείρηση να ανταποκριθεί στις τρέχουσες υποχρεώσεις της στο παρόν και στο μέλλον, ακόμη και κάτω από συνθήκες διαφορετικές από εκείνες που υπάρχουν τη στιγμή που γίνεται η ανάλυση.
2. Τη δυνατότητα να εκμεταλλευτεί τυχόν παρουσιάζοντες ευκαιρίες, με τη χρησιμοποίηση κεφαλαίων από ίδιες πηγές ή από έκδοση νέων τίτλων μετοχών ή ομολογιών ακόμη και με την άντληση κεφαλαίων από την προσφυγή στον τραπεζικό δανεισμό.
3. Τη δυνατότητα πληρωμής των ληξιπρόθεσμων τόκων και των υποχρεώσεων καθώς και με την καταβολή μερισμάτων χωρίς διακοπή.

Για τον προσδιορισμό της αποδοτικότητας μιας επιχείρησης ερευνάται ιδιαίτερα το ύψος και η σταθερότητα των καθαρών κερδών της καθώς και η τάση βελτίωση αυτών στο μέλλον. Η ανάλυση αυτή στην οποία προβαίνει ο αξιολογητής διαχωρίζεται σε τυπική και σε ουσιαστική. Η τυπική ανάλυση προηγείται της ουσιαστικής και αποτελεί κατά κάποιον τρόπο, το παρασκευαστικό στάδιο αυτής. Η τυπική ανάλυση ελέγχει την εξωτερική διάρθρωση του ισολογισμού και του λογαριασμού των αποτελεσμάτων χρήσεως προβαίνει στις ενδεικνυόμενες διορθώσεις, στρογγυλοποιήσεις, ομαδοποιήσεις, ανακατατάξεις και ανασχηματισμούς και συμπληρώνει σε

απόλυτους αριθμούς κονδύλια με σχετικούς αριθμούς (αριθμούς σε ποσοστά επί τοις εκατό).

Η ουσιαστική ανάλυση βασίζεται μεν στα δεδομένα της τυπικής αναλύσεως, αλλά επεκτείνεται στην εξερεύνηση και επεξεργασία διαφόρων αριθμοδεικτών, οι οποίοι δίνουν στην πραγματική εικόνα της επιχείρησης.

Η χρηματοοικονομική ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων έχει ως αντικείμενο τη μελέτη των σχέσεων των οικονομικών στοιχείων και περιλαμβάνει τρεις διαδικασίες. Η πρώτη αναφέρεται στην επιλογή και στον υπολογισμό ορισμένων σχέσεων μεταξύ των αναφερόμενων στις λογιστικές καταστάσεις στοιχείων, ανάλογα με την επιδιωκόμενη απόφαση. Η δεύτερη συνιστάται στην κατάταξη των δεδομένων κατά τέτοιο τρόπο ώστε να είναι δυνατό ο υπολογισμός των σημαντικών σχέσεων και η τρίτη περιλαμβάνει την αξιολόγηση, μελέτη και ερμηνεία των παραπάνω σχέσεων. Οι παραπάνω διαδικασίες αναλύσεως κατατάσσονται σε δύο κύριες κατηγορίες:

1. Στις συγκρίσεις και μετρήσεις με βάση τα οικονομικά στοιχεία των λογιστικών καταστάσεων δύο ή περισσότερων χρήσεων.
2. Στις συγκρίσεις και μετρήσεις με βάση τα οικονομικά στοιχεία των λογιστικών καταστάσεων μιας χρήσης.

Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει συγκριτικές καταστάσεις, αριθμοδείκτες, την τάση των οικονομικών στοιχείων και των αριθμοδεικτών διαχρονικά ως και αναλύσεις των διαφόρων μεταβολών της οικονομικής καταστάσεως μιας επιχείρησης. Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει τον προσδιορισμό των σχέσεων των στοιχείων ενός ισολογισμού και της καταστάσεως αποτελεσμάτων χρήσεως.

Για τη χρηματοοικονομική ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων συνήθως απαιτείται η διενέργεια και των δύο κατηγοριών αναλύσεως που προαναφέρθηκαν. Γενικά όλες οι αναλύσεις περιλαμβάνουν συγκρίσεις, μεταξύ του τι πράγματι συμβαίνει με το τι θα έπρεπε να συμβαίνει, λαμβάνοντας ως μέτρο σύγκρισης κάποιο αντιπροσωπευτικό ή πρότυπο μέγεθος. Πρότυπο μέγεθος είναι αυτό που θα έπρεπε να υπάρχει κάτω από τις επικρατούσες τη στιγμή της αναλύσεως συνθήκες. Πέραν αυτού, προκειμένου να αξιολογηθούν τα αποτελέσματα της αναλύσεως πρέπει να γίνονται συγκρίσεις και με άλλες επιχειρήσεις του ίδιου κλάδου ή με τους μέσους όρους του κλάδου όπου ανήκει η επιχείρηση.

5. Αξιολόγηση αιτήματος για δάνειο

Η αξιολόγηση αιτήματος για την υφιστάμενη επιχείρηση γίνεται προφανώς ευκολότερα εφόσον έχει προϋπάρξει μεθοδευμένη παρακολούθησή της και ταξινόμησή της. Για την ευκολότερη αντιμετώπιση των αιτημάτων ιδιαίτερα των νέων πελατών αλλά και για την προσέλκυση πελατείας ενδείκνυται να υπάρχει σχέδιο Marketing της περιοχής και ειδική γνώση της τοπικής αγοράς τόσο από πλευράς ανταγωνισμού εκ μέρους άλλων τραπεζών όσο και από πλευράς επιχειρησιακού κλάδου ως και επιχειρήσεων που λειτουργούν στην περιοχή.

Η οργανωμένη επίσκεψη εκπροσώπων της Τράπεζας στους χώρους των επιχειρήσεων είναι απαραίτητη. Στοιχεία που πρέπει να εξετάζονται προσεκτικά με την πρώτη αυτή επαφή είναι το επίπεδο Management η ποιότητα των προϊόντων, ο βαθμός λειτουργικότητας της μονάδας και η ορθολογική διάταξη των παραγωγικών τμημάτων, η οργάνωση των υπηρεσιών.

Η πληρότητα στην διατύπωση του αιτήματος και η τεκμηρίωσή του εκ μέρους των εκπροσώπων της επιχείρησης συνιστά βασική προϋπόθεση. Η συμβατικότητά του με τους νομισματοπιστωτικούς κανόνες και τους κανόνες γενικούς και ειδικούς του πιστωτικού ιδρύματος είναι απαραίτητη. Ο έλεγχος δυσμενών στοιχείων, η συγκέντρωση πληροφοριακού υλικού κλαδικού περιεχομένου, το οικονομικό περιβάλλον, το νομικό πλαίσιο, η νομιμοποίηση των εκπροσώπων, τα πιστοποιητικά φορολογικά και ασφαλιστικής ενημερότητας άπαντα τα ανωτέρω μαζί με την εξέλιξη των οικονομικών στοιχείων δραστηριότητας των τελευταίων τριών ετών πρέπει να συγκεντρώνονται σε Δελτίο Συνεργασίας που επιβάλλεται να καταρτίζεται για κάθε νέο πιστούχο. Βασικές προϋποθέσεις χορήγησης νέων δανείων είναι:

- Η κάλυψη πραγματικών αναγκών της επιχείρησης όπως πρόσθετες ανάγκες σε κεφάλαια κίνησης (working capital) λόγω αύξησης πωλήσεων, διεύρυνσης παρεχόμενων πιστώσεων προς την πελατεία, αύξηση αναγκών σε αποθέματα οργανικά απαραίτητα για υποστήριξη αυξημένης ζήτησης).
- Το ύψος, η μορφή και η διάρκεια των χρηματοδοτήσεων πρέπει να είναι συνυφασμένα με παραγωγικό συναλλακτικό κύκλωμα της επιχείρησης το οποίο με τη σειρά του δεν πρέπει να υφίσταται ουσιώδης των όρων και

συνθηκών του κλάδου ως και με την πρόβλεψη τεκμηριωμένα ενδεχόμενης ανάπτυξης της δραστηριότητάς της.

- Οι πηγές εξόφλησης των δανείων πρέπει να εξασφαλίζονται από το κύκλωμα ρευστοποίησης των απαιτήσεων της επιχείρησης ή από τεκμηριωμένα ετήσια ταμειακά περισεύματα.
- Οι επιπτώσεις των νέων δανείων στην οικονομική κατάσταση και το λογαριασμό εκμετάλλευσης των επιχειρήσεων πρέπει να σταθμίζονται με ιδιαίτερη προσοχή ώστε να εξασφαλίζεται η βιωσιμότητα των επιχειρήσεων στο μέλλον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΜΙΑΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΓΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΔΑΝΕΙΟΥ

Για τη καλύτερη κατανόηση της θεωρητικής πτυχής της εργασίας αυτής θα ακολουθήσει η παράθεση ενός παραδείγματος. Στο παράδειγμα αυτό εμφανίζεται μία υπόθετική επιχείρηση «Α», συνεταιριστικού χαρακτήρα, όπου ζητά να της χορηγηθεί δάνειο από την Αγροτική Τράπεζα.

Έστω λοιπόν ότι η επιχείρηση «Α» κάνει αίτηση στο Υποκατάστημα της Αγροτικής Τράπεζας της περιοχής του για δάνειο ύψους 3.000.000 € για οينوποιητικές εργασίες. Μαζί με την αίτησή του καταθέτει ένα πληροφοριακό δελτίο που περιλαμβάνει τα οικονομικά στοιχεία του συνεταιρισμού, τους ισολογισμούς των τριών τελευταίων ετών καθώς και το ιστορικό της επιχείρησης. Στη συνέχεια η αίτηση από το Υποκατάστημα θα σταλεί στη Διεύθυνση Επιχειρήσεων της Αγροτικής Τράπεζας όπου και θα γίνει η ανάλυση των ποιοτικών και ποσοτικών κριτηρίων της επιχείρησης και τα οποία θα διατυπωθούν όπως παρακάτω.

1. Γενικά στοιχεία –Μέλη –Διοίκηση –Προσωπικό

Η επιχείρηση «Α» ιδρύθηκε το 1961 σύμφωνα με χρονική διάρκεια απεριόριστη και αποτελείται σήμερα από 523 μέλη. Έδρα της Συνεταιριστικής Επιχείρησης είναι το Κρυονέρι στο Νομό Αττικής .

Το συνεταιριστικό κεφάλαιο ανέρχεται σε 76.745,02 Ευρώ (καταβεβλημένο) με αξία μερίδας 146,74 Ευρώ .

Το Διοικητικό Συμβούλιο του συνεταιρισμού είναι 7μελές με πρόεδρο τον κ. Σπανοδήμο Γεώργιο (ο οποίος είναι αμπελουργός) και διευθυντή τον Χημικό – Οινολόγο Κουρή Νίκος.

Στην επιχείρηση απασχολούνται 50 μόνιμοι υπάλληλοι εκ των οποίων οι 11 είναι διοικητικοί, οι 7 τεχνικοί και οι 32 είναι εργατικό προσωπικό καθώς και 25 εποχιακοί υπάλληλοι για 20 ημέρες περίπου και 10 εργάτες για 8 μήνες το χρόνο.

2. Ιστορικό –Εγκαταστάσεις

2.1 Ιστορικό

Η επιχείρηση «Α» δραστηριοποιείται στην συγκέντρωση και επεξεργασία των σταφυλιών, στην οινοποίηση του γλεύκους, στην διαχείριση και στην εμπορία του κρασιού, καθώς και των παραγόμενων οινοποιητικών προϊόντων και υποπροϊόντων. Η επιχείρηση «Α» έρχεται πρώτος σε πωλήσεις εμφιαλωμένου κρασιού και τσίπουρου στο λεκανοπέδιο της Αττικής. Αυτό οφείλεται στην υψηλή ποιότητα των προϊόντων. Οι πελάτες είναι τριών κατηγοριών: α) Μεγάλα super markets β)διανομείς ποτών και γ) Αποκλειστικοί Αντιπρόσωποι. Σημειώνουμε επίσης ότι η επιχείρηση «Α» εμφιαλώνει το 80% περίπου της παραγόμενης ποσότητας κρασιού, ενώ μικρή ποσότητα (περίπου 3-5%)εξάγεται κυρίως στην Αυστραλία –Γερμανία.

2.2 Εγκαταστάσεις

Το οινοποιείο του Συνεταιριστικής επιχείρησης «Α» εγκαταστάθηκε το 1969.Από τότε μέχρι και σήμερα έγιναν πολλές και αξιόλογες βελτιώσεις και επεκτάσεις και έτσι σήμερα πληρεί τις προϋποθέσεις ενός σύγχρονου οινοποιείου, με ετήσια δυναμικότητα 10.000 τόνοι περίπου εγκαταστήθηκε το 1991 και ιδρύθηκε για την αξιοποίηση των στέμφυλων και οινοπλαστών, που προέρχονται από την παραγωγή κρασιού, τα οποία μέχρι τότε απορρίπτονταν καθώς και ένα 10% παρακράτημα του κρασιού(βάσει ΕΟΚ) το οποίο διατίθeto σε πολύ χαμηλές τιμές (1/4 της τιμής κρασιού). Η επιχείρηση «Α» την τριετία 1997-1999 πραγματοποίησε επενδύσεις σε κτίρια και τα μηχανήματα συνολικού ύψους 1.800.000 Ευρώ (620 εκατ.δρχ.)με ίδια διαθέσιμα και επιδότηση περίπου 40% από αναπτυξιακούς νόμους.

Οι κυριότερες επενδύσεις ήταν:

- Αποθήκη υλικών τσίπουρου (20εκ.)
- Δεξαμενές μεταλλικές συνολικής χωρητικότητας 100 τόνων (30εκ.)
- Αποθηκευτικός χώρος με δεξαμενές κρασιού συνολικής χωρητικότητας 1.000 τόνων (86 εκ.).

- Μονάδα ανακαθορισμού και συμπύκνωσης γλεύκους δυναμικότητας 500 κιλ /ώρα (105 εκ)
 - Μηχανήματα εμφιάλωσης και λοιπά μηχανήματα (330 εκ.)
- Δεν υπάρχουν μισθωμένες εγκαταστάσεις.

2.3 Στοιχεία Κλάδου -Προοπτικές

Η ετήσια παραγωγή στη χώρα μας σε κρασί κυμαίνεται μεταξύ των 330.000-400.000 τον. περίπου και γεωγραφικά κατανέμεται ως ακολούθως:

• Πελοπόννησο και Δυτική Στερεά	42,7%
• Αττική και νησιά Αιγαίου	27,1%
• Κρήτη	10,9%
• Θεσσαλία	6,5 %
• Ανατολική Μακεδονία – Θράκη	6,0 %
• Δυτική και Κεντρική Μακεδονία	4,8 %
• <u>Ήπειρος – Νησιά</u>	<u>2.0 %</u>
Σύνολο Χώρας	100,0 %

Από την πιο πάνω ποσότητα το 70% περίπου αφορά τη βιομηχανική παραγωγή (οινοποιία) και το υπόλοιπο αφορά τη χωρική παραγωγή.

Από τους τύπους του παραγόμενου κρασιού το μεγαλύτερο μερίδιο της αγοράς καταλαμβάνουν τα επιτραπέζια κρασιά, συμπεριλαμβανόμενης και της χωρικής κατανάλωσης, με ποσοστό 90,5 % περίπου, ακολουθούν τα ονομασίας προέλευσης με ποσοστό 9,0 % περίπου και το υπόλοιπο ποσοστό καταλαμβάνεται από τους λοιπούς οίνους.

Η συνεταιριστική επιχείρηση «Α» διατηρεί επί σειρά ετών ένα σημαντικό μερίδιο της τοπικής αγοράς, που γεωγραφικά κατανέμεται ως ακολούθως:

- Στη Θεσσαλία το 71 % του κύκλου εργασιών
- Στη Μακεδονία το 14 % του κύκλου εργασιών
- Στην Υπόλοιπη Ελλάδα το 7% του κύκλου εργασιών
- Στο εξωτερικό το 2% του κύκλου εργασιών

Παρά το γεγονός ο κλάδος των κρασιών είναι έντονα ανταγωνιστικός ο Συν/σμός έχει τη δυνατότητα να διακινεί τα προϊόντα που παράγει μέσα από το εμπορικό του δίκτυο σε ικανοποιητικές τιμές έτσι ώστε οι πωλήσεις καθώς και τα έσοδα, τόσο του κρασιού όσο και του τσίπουρου να αυξάνονται χρόνο με το

χρόνο. Συγκεκριμένα οι πωλήσεις του Συν/σμού την τελευταία τριετία σε τον., έχουν ως ακολούθως :

	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>
Κρασί	4.818	5.398	5.514
τσίπουρο	170	186	254
ούζο	27	31	17

..

Η επιχείρηση δεν αντιμετωπίζει προβλήματα στη διάθεση των προϊόντων του και η προοπτική του και η παραπέρα λειτουργία του εκτιμάται ότι θα είναι θετική.

3.Οφειλές –Εμπορικές πληροφορίες

Έστω λοιπόν ότι θεωρούμε ότι η επιχείρηση «Α» έχει τις ακόλουθες οφειλές:

Στην Αγροτική τράπεζα : καμία

3.1 Σε άλλες τράπεζες :

Η Επιχείρηση «Α» για την οινοποιητική περίοδο 2000-2001 χρηματοδοτήθηκε από την τράπεζα Χ με ποσό 500.000 Ευρώ (170 εκ.δρχ.) και σήμερα οφείλει το ποσό των 200.000 Ευρώ (68 εκ.δρχ.)

3.2 Σε τρίτους:

Έστω ότι η επιχείρηση χρωστάει στους εξής οργανισμούς:

Δημόσιο	:60.000 Ευρώ
Ασφαλιστικοί Οργανισμοί	:50.000 Ευρώ
Προμηθευτές –Παραγωγούς	:600.000 Ευρώ
Σύνολο	:710.000 Ευρώ

Οι παραπάνω οφειλές υπερκαλύπτονται από τα αποθέματα κρασιού που υπάρχουν στις αποθήκες και που υπολογίζονται περίπου σε 5.000.000 Ευρώ και αναλυτικά είναι :

Προϊόντα έτοιμα και ημιτελή	2.300.000 Ευρώ
Είδη συσκευασίας –πρώτες ύλες	1.100.000 Ευρώ
Γραμμάτια εισπρακτέα	1.500.000 Ευρώ
Διαθέσιμα	<u>30.000</u> Ευρώ
Σύνολο	4.930.000 Ευρώ

3.3 Συναλλακτική τάξη: Άριστη

3.3 Δυσμενή στοιχεία : Δεν υπάρχουν.

4.Χρηματοοικονομικά σχόλια

Τα χρηματοοικονομικά σχόλια απορρέουν μέσα από την μελέτη των συνημμένων πινάκων των ισολογισμών της επιχείρησης «Α» και των χρηματοοικονομικών δεικτών που βρίσκονται στο παράρτημα και διαπιστώνονται τα εξής :

Ο κύκλος εργασιών η επιχείρηση «Α» την τελευταία τριετία παρουσιάζει αύξηση 17% για το 2001 και 15% για το 2002. Τα μερικά αποτελέσματα της εκμετάλλευσης και τα τρία χρόνια είναι θετικά και συνεχώς αυξανόμενα. Ο δείκτης της γενικής ρευστότητας είναι μεγαλύτερος της μονάδας και το ποσοστό καθαρού κέρδους είναι 10,91%. Το καθαρό κεφάλαιο κίνησης εμφανίζεται θετικό και αυξανόμενο και τα τρία τελευταία χρόνια.

5. Ανάλυση Αιτήματος –Προβλεπόμενο Αποτέλεσμα

5.1 Αίτημα:

Έστω ότι η επιχείρηση «Α» ζητά από την Αγροτική τράπεζα χρηματοδότηση 3.000.000. Ευρώ για την κάλυψη των δαπανών του οινοποιείου για την περίοδο 2002-2003 . Η επιχείρηση «Α» θα καλύψει με το δάνειο αυτό τις τρέχουσες ανάγκες του καθώς και μέρος από τις ζημιές που προκλήθηκαν στα ιονάμπελα της περιοχής λόγω του παγετού κατά τη διάρκεια του χειμώνα.

5.2 Προηγούμενες χρηματοδοτήσεις

Έστω ότι η εξέλιξη των χρηματοδοτήσεων της επιχείρησης «Α» που συνάφθηκαν από την Αγροτική τράπεζα κατά την περίοδο της τελευταίας τριετίας και για την πραγματοποίηση ομοίου σκοπού έχουν ως ακολούθως:

	ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΥΡΩ		
	Χρημ/ση 2000	Χρημ/ση 2001	Χρημ/ση 2002
Ποσά έγκρισης	2.500.000	2.500.000	2.500.000
Ποσά εκταμίευσης	2.300.000	2.100.000	1.000.000
Υπόλοιπο	0	0	0

5.3 Προβλεπόμενο οικονομικό αποτέλεσμα

Ας θεωρήσουμε ότι η επιχείρηση «Α» κατά την τρέχουσα περίοδο προβλέπεται να συγκεντρωθούν 8.000 τόνοι σταφυλιών διαφόρων ποικιλιών με μέση τιμή συγκέντρωσης 0.300 E/kg (περίπου 100 δρχ.). Με απόδοση σταφυλιών σε κρασί 60% περίπου η αναμενόμενη παραγωγή κρασιού θα είναι 5.000 τόνοι. Από την ως άνω ποσότητα 500 τόνοι περίπου θα διατεθούν ως κρασί χύμα, 4.500 τόνοι θα εμφιαλωθούν, ενώ θα παραχθούν 180 τόνοι τσίπουρο και 30 τόνοι ούζο. Έστω ότι έχουμε τα παραπάνω στοιχεία έσοδα – έξοδα σε Ευρώ και δρχ. από την εργασία που θα διαμορφωθούν ως εξής:

ΕΣΟΔΑ

Από πωλήσεις χύμα κρασιού 500 τον. x 0.65E/κιλό	325.000 Ευρώ
Από πωλήσεις εμφιαλωμένου 4.500 τον. x 1.35E/κιλό	6.075.000 Ευρώ
Από πωλήσεις τσίπουρου 180.000 τον. x 4.4 E/κιλό	792.000 Ευρώ
Από πωλήσεις ούζου 30.000 τον x 2.9 E/κιλό	<u>88.000 Ευρώ</u>
Σύνολο	7.280.000 Ευρώ

ΕΞΟΔΑ

Αξία πρώτων και βοηθητικών υλών	4.500.000 Ευρώ
Δαπάνες βιομ/σης, επεξεργασίας	1.320.000 Ευρώ
Τόκοι χρημ/σης	170.000 Ευρώ
Δαπάνες διάθεσης – διοίκησης	<u>617.000 Ευρώ</u>
Σύνολο	6.607.000 Ευρώ
Κέρδη προ απασβέσεων	673.000 Ευρώ
Απασβέσεις	<u>180.000 Ευρώ</u>
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ προ φόρων	493.000 Ευρώ

6. Κίνδυνοι

6.1 Από Αγορά –Κλάδο

Η Επιχείρηση αναμένεται να ξεπεράσει τα προβλήματα από την φετεινή μειωμένη παραγωγή σταφυλιών της περιοχής αγοράζοντας σταφύλια από άλλες περιοχές.

6.2 Από δομή επιχείρησης

Η επιχείρηση «Α» έχει σωστή δομή και οργάνωση .Τα διευθυντικά και διοικητικά της στελέχη καθώς και τα υπηρεσιακά της όργανα έχουν αποκτήσει πλούσια εμπειρία και γνώση ώστε να αντιμετωπίζουν τα εμφανιζόμενα προβλήματα κατά τον καλύτερο τρόπο.

6.3 Από οικονομική κατάσταση διαχείρισης

Η επιχείρηση «Α» δεν αντιμετωπίζει οικονομικά προβλήματα και εξοφλεί έγκαιρα τις υποχρεώσεις της προς την Αγροτική τράπεζα διότι ακολουθεί ορθή τιμολογιακή πολιτική.

6.4 Ικανότητα πληρωμής

Η μέχρι σήμερα πολύ καλή συναλλακτική τάξη της επιχείρησης «Α» όπως και το προβλεπόμενο θετικό αποτέλεσμα των εργασιών της συνηγορούν ότι θα ανταποκριθεί πλήρως στην αποπληρωμή και της αιτούμενης χρηματοδότησης.

7.Ανάλυση παρεχόμενων καλυμμάτων

Η επιχείρηση «Α» για τη λήψη των δανείων από την Αγροτική τράπεζα διαθέτει κάποια καλύμματα έτσι ώστε να διασφαλισθεί η τράπεζα τα οποία αναφέρονται στο παρακάτω πίνακα.

Καλύμματα δανείων Πελατών

Είδος καλύμματος	Αξία καλύμματος	Μειωμένη αξία	Κάλυμμα
Γήπεδα, οικόπεδα, κτίρια εγκ/σεων επιχείρησης, γεωργ. Κατασκευές.	1.100.000	650.000	ΝΕΟ ΔΑΝΕΙΟ
Ηλεκός εξοπλ, μεταφορικά μέσα, γεωργ. μηχ/τα	2.000.000	1.000.000	ΝΕΟ ΔΑΝΕΙΟ
Εμπορεύματα α' και βοηθητικές ύλες.	2.400.000	1.700.000	ΝΕΟ ΔΑΝΕΙΟ
Σύνολα	5.500.000	3.350.000	

Από τα παραπάνω γίνεται αντιληπτό ότι αν η επιχείρηση «Α» λάβει τα 3.000.000 Ευρώ από την τράπεζα μπορεί να εγγυηθεί την επιστροφή αυτών των χρημάτων βάζοντας υποθήκη τα παραπάνω καλύμματα. Ακόμη κι αν πάρουμε τη μειωμένη αξία των καλυμμάτων, η επιχείρηση «Α» μπορεί να αντεπεξέλθει στο ποσό αυτό. Συνεπώς η Αγροτική τράπεζα είναι ικανοποιημένη από τα καλύμματα που παρέχει η επιχείρηση για την χρηματοδότηση του δανείου.

8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα πιο ισχυρά σημεία της επιχείρησης «Α» σύμφωνα με την παραπάνω μελέτη είναι η ανυπαρξία οφειλών σε τράπεζες και τρίτους, η εξόφληση προηγούμενων χρηματοδοτήσεων, πολύ καλή συνεργασία με την Αγροτική τράπεζα και τέλος είναι θετικά τα οικονομικά αποτελέσματα. Τα αδύνατα σημεία όπως φανερώνονται είναι τα προβλήματα που δημιουργήθηκαν από τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες. Η επιχείρηση «Α» έχει τη δυνατότητα να παράγει επώνυμα προϊόντα, να λειτουργεί με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια και να παράγει θετικά οικονομικά αποτελέσματα. Παράλληλα μπορεί να αντιμετωπίσει με επιτυχία τα όποια προβλήματα δημιουργούνται.

Αξιολογώντας καλύτερα θα μπορούσαμε να αναφέρουμε ότι ο πελάτης δραστηριοποιείται στον κλάδο της οινοποιίας πάνω από 10 χρόνια και παράλληλα θεωρείται σταθερή επιχείρηση με συγκεκριμένους επενδυτικούς και στρατηγικούς στόχους. Ακόμη θεωρείται ότι βρίσκεται σε ικανοποιητικό στάδιο συγκριτικά με τα άλλες ομοειδείς επιχειρήσεις του κλάδου του και όσο αφορά τη συναλλακτική του τάξη η επιχείρηση «Α» έχει αποπληρώσει όλες τις ληξιπρόθεσμες του οφειλές τόσο στην Αγροτική τράπεζα όσο και στις άλλες. Η ανταγωνιστική του θέση προσδιορίζεται από την πολιτική της επιχείρησης που επηρεάζει την γενικότερη πολιτική σε θέματα προϊόντων των λοιπών επιχειρήσεων του κλάδου του και εν μέρει την τιμολογιακή πολιτική. Ο κλάδος της οινοποιίας που δραστηριοποιείται η επιχείρηση παρουσιάζει έντονες διακυμάνσεις σε αναλογία με τη γενικότερη οικονομική πολιτική, που ο ίδιος ωστόσο αντιμετωπίζει πάντα επιτυχώς. Η διεύθυνση και η διοίκηση της επιχείρησης διαθέτουν σε όλα τα επίπεδα την απαραίτητη γνώση, εμπειρία και γνώση. Οι οικονομικοί δείκτες παρουσιάζονται ανάμεσα στους καλύτερους του κλάδου της οινοποιίας. Η καλή αυτή κατάσταση ήταν σταθερή κατά τα τρία (3) τελευταία χρόνια. Πιο συγκεκριμένα :

- Ο δείκτης κυκλοφοριακής ρευστότητας είναι πάνω από το μέσο όρο του κλάδου το 2002 και οι κυκλοφοριακές ταχύτητας αποθεμάτων και απαιτήσεων είναι κάτω από το μέσο όρο του κλάδου, γεγονός που δείχνει την καλή οικονομική κατάσταση της επιχείρησης «Α».
- Ο δείκτης ξένα προς ίδια κεφάλαια είναι κάτω από το μέσο όρο του κλάδου το οποίο ευνοεί την εικόνα της επιχείρησης «Α». Το καθαρό κεφάλαιο κίνησης είναι θετικό και αυξανόμενο. Σε σχέση με τα επίπεδα του κλάδου βρίσκεται σε καλύτερη θέση .

Σύμφωνα με τα στοιχεία λογαριασμών αποτελεσμάτων χρήσεων η επιχείρηση «Α» παρουσιάζει ετήσια αύξηση κύκλου εργασιών μεγαλύτερη του ανταγωνισμού κατά τα τρία τελευταία χρόνια, ενώ για το ίδιο διάστημα τα περιθώρια μικτού και καθαρού κέρδους αυξάνονται κάθε χρόνο και βρίσκονται κάτω από τα μέσα επίπεδα του κλάδου. Μια τέτοια εικόνα υποδηλώνει επιχείρηση που καταφέρνει να λειτουργεί υγιή αλλά το μικτό κέρδος του βρίσκεται σε χαμηλότερα επίπεδα από αυτού του κλάδου ενώ το καθαρό κέρδος βρίσκεται σε ικανοποιητικά επίπεδα. Παρακολουθεί στενά τις δαπάνες του και μπορεί συνεπώς να αντιδράσει εγκαίρως σε δυσμενείς οικονομικές

συνθήκες. Επιπλέον ο δείκτης καθαρού κέρδους είναι ένδειξη ότι οι δαπάνες για τόκους δεν επηρεάζουν ουσιαστικά τα κέρδη της επιχείρησης (εκτός εάν η υψηλή δανειακή επιβάρυνση αποτελεί χαρακτηριστικό του κλάδου στον οποίο εντάσσεται η κύρια δραστηριότητα της επιχείρησης). Ο δείκτης εξυπηρέτησης χρηματοοικονομικών παρουσιάζει κάποιες αυξήσεις κάθε χρόνο και είναι αρκετά μεγαλύτερος από τα επίπεδα του κλάδου.

Στη συνέχεια ο αξιολογητής πρόκειται μέσω ηλεκτρονικού συστήματος της Τράπεζας να εξακριβώσει τα καλύμματα της επιχείρησης ώστε να διασφαλίσει ακόμα κι αν κάτι πάει στραβά, το χρηματικό ποσό του δανείου. Η εισήγηση αυτή πρόκειται να προσκομιστεί στο Συμβούλιο της τράπεζας όπου και θα αποφασίσει για την έγκριση ή την απόρριψη του αιτούμενου δανείου.

Έστω ότι σύμφωνα με την εκτίμηση του «πιστωτικού κινδύνου» της τράπεζας που βασίζεται στα ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια, η επιχείρηση «Α» κατατάσσεται σε κατηγορία πελάτη όπου θεωρείται επισφαλής.

9. ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Η Υπηρεσία λαμβάνοντας υπόψη :

- Την άριστη οικονομική κατάσταση της επιχείρησης «Α».
- Τη μέχρι σήμερα συνέπειά τους στις συναλλαγές του με την ΑΤΕ και τρίτους.
- Το προβλεπόμενο θετικό οικονομικό αποτέλεσμα.

Συνεπώς η Αγροτική τράπεζα εισηγείται τη χορήγηση στην επιχείρηση «Α» τη χρηματοδότηση ποσού 3.000.000 ευρώ από τη στιγμή που ικανοποιούνται οι απαραίτητες εξασφαλίσεις.

ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

- Επιτόκιο χρηματοδότησης: επιτόκιο "Ω" +2,5%, πλέον εισφοράς 0,12%
- Η διασφάλιση της χρηματοδότησης θα γίνει:
 - Με υποθήκη στα πάγια περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης και στις επ' αυτών κτιριακές και μηχανολογικές εγκαταστάσεις.

- Με τη σύσταση ενεχύρου στα παραγόμενα προϊόντα, στον κινητό μηχ/κό και λοιπό εξοπλισμό.
- Ασφάλιση των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης «Α» στην Αγροτική Ασφαλιστική Α.Ε.
- Όλες οι τραπεζικές συναλλαγές θα διενεργούνται μέσω της Αγροτικής Τράπεζας.
- Θα επισημανθεί στο Κατάστημα η ανάγκη εκτενής παρακολούθησης της πορείας της χρηματοδότησης και διάθεσης των ενεχύρων.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Όπως γίνεται αντιληπτό η χορήγηση δανείων δεν είναι μια απλή διαδικασία. Περνάει από διαδοχικά στάδια αξιολόγησης (κυρίως των οικονομικών στοιχείων κάθε επιχείρησης) και εφαρμόζεται σύμφωνα με την πιστοδοτική πολιτική της τράπεζας. Στόχος είναι η διασφάλιση των κεφαλαίων έναντι των πιστωτικών κινδύνων παράλληλα με την αύξηση της αποδοτικότητά τους.

Η Αγροτική Τράπεζα παρόλο που είχε σαν αποστολή της την ενίσχυση του γεωργικού τομέα , σήμερα έχει επεκτείνει τις δραστηριότητές της στους υπόλοιπους κλάδους της οικονομίας. Η πολιτική της Αγροτικής Τράπεζας απέναντι τόσο στις Επιχειρήσεις γενικότερα, όσο και στις Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις παραμένει ίδια. Σκοπός της τράπεζας είναι η χρησιμοποίηση των κεφαλαίων της με τέτοιο τρόπο ώστε να μεγιστοποιήσει την απόδοσή τους. Παρόλ' αυτά η Αγροτική Τράπεζα διευκολύνει τις Αγροτικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις σε περίπτωση αδυναμίας ικανοποίησης των υποχρεώσεών τους λόγω απρόβλεπτων γεγονότων που επηρεάζουν την χρηματική τους επάρκεια.

Ενισχύει τις επιχειρήσεις με μεγάλη ποικιλία χρηματοδοτικών προϊόντων όπως δάνεια μικρής και μεγάλης διάρκειας, δάνεια κίνησης κεφαλαίων, LEASING και FACTORING. Η ποικιλία των πιστωτικών προϊόντων της δεν βάζουν σε κίνδυνο την κεφαλαιακή της επάρκεια διότι οι εξασφαλίσεις καλύπτουν ποσοστό κινδύνου μη ικανοποίησης της δανειακής σύμβασης. Βασικά βήματα της διαδικασίας για τη χορήγηση δανείων είναι η υποβολή αίτησης για χορήγηση δανείου, έλεγχος των απαιτούμενων δικαιολογητικών, αξιολόγηση της αίτησης από τη Διεύθυνση Επιχειρήσεων της Αγροτικής Τράπεζας, απόφαση του Γενικού Συμβουλίου Χορηγήσεων, έγκριση ή απόρριψη και η ενημέρωση της ενδιαφερόμενης επιχείρησης.

ΠΗΓΕΣ

- Αθανασίου Θανάσης, (1985), Αγροτικός τομέας: Επίκαιροι Προβληματισμοί, Αθήνα, Αγροτική τράπεζα της Ελλάδος - Δ/ση Μελετών και Προγραμματισμού.
- Αρτίκης Γεώργιος, (1999), Χρηματοοικονομική Διοίκηση, Πειραιάς, Α. Σταμούλης.
- Βακάκης Χριστόδουλος, Γρεβενίτης Παύλος, (1980), Η πιστοδότηση της ελληνικής γεωργίας, Αθήνα, Αγροτική τράπεζα της Ελλάδος -Δ/ση Μελετών και Προγραμματισμού.
- Γεώργιου Αγαπητός, (2002), Οικονομικό Ελληνοαγγλικό Λεξικό, Αθήνα, Αγαπητός.
- Γκότσης Χαράλαμπος, (1998), Διοίκηση Εμπορικών Τραπεζών, Πειραιάς, (Διδακτικές Σημειώσεις).
- Δρούγκας Β., Μηλιάκος Δ., (1986), Η ΑΤΕ και το Τραπεζικό Σύστημα, Αθήνα, Διεύθυνση Μελετών και Προγραμματισμού, (ΑΤΕ).
- Νιάρχος Νικήτας Α., (1994), Χρηματοοικονομική ανάλυση λογιστικών καταστάσεων, Αθήνα –Πειραιάς, Α. Σταμούλης.
- Σούγιαννης Αναστάσιος, (1995), Χρηματοοικονομική Ανάλυση του Marketing, Πανεπιστήμιο Πειραιά.
- Σταματούκος Γ., Σπάθης Π., (1991), Αγροτική Πίστη, Αθήνα, Αγροτική Τράπεζα Ελλάδος.
- Χατζηαντωνιάδης Κ., Αγγελάκης Μ., Αντιμετώπιση Χρηματοδοτικών Αιτημάτων και Επίλυση Προβλημάτων Ρευστότητας, Ελληνικό Τραπεζικό Ινστιτούτο της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών
- Ιστοσελίδες του Internet:
 - <http://www.teikoz.gr>.
 - <http://www.ate.gr>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ «Α»

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ:		«Α»		
ΠΙΝΑΚΑΣ Ι				
ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΙ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΙ		(€)		
I. ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		2002	2001	2000
	A. Δαπάνες κ.λπ. έξοδα α. εγκατάστασης	0	0	0
	B. Αποσβέσεις	0	0	0
1	Έξοδα α. εγκατάστασης	0	0	0
2	ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	2.052.648	2.054.169	1.994.242
3	Ασώματες Ακίνητοποιήσεις	0	0	0
4	Γήπεδα	26.753	26.574	26.574
5	Κτίρια	1.251.633	1.210.841	1.210.841
6	Μηχανήματα	1.480.897	1.623.290	1.621.294
7	Λοιπά Πάγια	1.722.577	1.519.912	1.271.002
8	Απόσβεσης	2.058.139	2.326.448	2.135.469
9	Συμμετοχές & Άλλες Μακροπρ/σμες	79.107	0	0
10	ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	5.697.067	5.908.233	5.435.727
11	Αποθέματα	2.163.781	2.708.167	2.746.647
12	Απαιτήσεις	3.198.900	3.804.657	2.644.757
13	Χρεόγραφα	0	0	0
14	Διαθέσιμα	334.386	115.398	44.323
15	Μεταβατικοί λογ. Ενεργ.	0	147	147
16	ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	7.749.715	7.962.539	7.430.116
II. ΠΑΘΗΤΙΚΟ		2002	2001	2000
17	Ίδια κεφάλαια	4.174.426	3.690.600	3.032.886
18	Μετοχικό, εταιρικό, συν/κό	78.380	76.889	80.851
19	Αποθεματικά	2.727.622	2.389.635	2.311.947
20	Διάφορες Αναπροσαρμογής-Επιχορηγήσεις	583.637	625.773	562.917
21	Αποτελέσματα εις νέο	784.787	598.304	77.171
22	Προβλέψεις	0	392	5.074
23	Μεσοπρόθεσμες υποχρεώσεις	0	0	0
24	Τράπεζες	0	0	0
25	Λοιπές Μακροπρόθεσμες	0	0	0
26	Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	3.572.847	4.271.399	4.392.009
27	Τράπεζες	692.478	2.315.495	2.479.783
28	Λοιπές	2.880.369	1.955.904	1.912.226
29	Μεταβατικοί λογ. Παθητ.	2.442	147	147
30	ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	7.749.715	7.962.539	7.430.116

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙ.
ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ

(€)

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ/ΕΤΟΣ	2002	2001	2000
31	Κύκλος Εργασιών (Πωλήσεις)	7.287.206	6.347.613	5.431.4109
32	Κόστος Πωλήσεων	5.823.107	5.127.307	4.824.740
33	ΜΙΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	1.464.099	1.220.305	606.671
34	Άλλα Έσοδα Εκμ/σης	209.433	83.941	189.089
35	Έξοδα Διοίκησης	272.614	229.875	254.116
36	Έξοδα Διάθεσης	544.302	338.360	383.539
37	ΜΕΡΙΚΑ ΑΠΟΤ/ΤΑ ΕΚΜ/ΣΗΣ	856.616	736.012	1587.104
38	Τόκοι Πιστωτικοί & Έσοδα Συμμετοχών	615	2.591	2.533
39	Τόκοι χρεωστικοί	86.083	141.212	202.324
40	ΟΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	771.148	597.391	-41.687
41	Ανόργανα έσοδα	63.713	45.940	125.065
42	Ανόργανα έξοδα	40.159	45.012	6.201
43	ΟΡΓΑΝΙΚΑ & ΕΚΤΑΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	794.702	598.318	77.1777
44	Σύνολο Αποσβέσεων Παγίων	165.374	180.258	190.395
45	Μείον Αποσβέσεις ενσωματωμένες	165.374	180.258	190.395
46	Διαφορά Αποσβέσεων	0	0	0
47	ΚΑΘΑΡΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	794.702	598.318	77.177

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ «Α»

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙ

ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΗΣ (CREDIT RANKING) ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ:

«Α»

Αρ. Δείκτη	ICAP	2002		2001		2000			
		ΚΛΑΔΟΣ	ΕΤΑΙΡΙΑ	ΚΛΑΔΟΣ	ΕΤΑΙΡΙΑ	ΚΛΑΔΟΣ	ΕΤΑΙΡΙΑ		
1	Δείκτης κυκλ. Ρευστότητας (Γενικής)	(10 : 26)	14	1,42	1,59	1,42	1,38	1,36	1,24
2	Δείκτης κυκλ. Ταχύτητας αποθεμάτων	(11:32)*365	20	259	136	270	193	254	208
3	Δείκτης κυκλ. Ταχύτητας απαιτήσεων	(12:31)*365	18	194	160	194	177	201	178
4	Δείκτης ξένων προς ίδια κεφάλαια	(22+23+26)/17	11	1,87	0,86	1,80	1,16	1,78	1,45
5	Καθαρό κεφάλαιο κίνησης	(10-26)	16	87.318	2.124.221	91.278	1.636.824	73.382	1.043.718
6	Ρυθμός αύξησης πωλήσεων	[31(t+1)-31t]*100/31t	-	-1,76	14,80	9,87	16,87	1,93	##
7	Περιθώριο Μεικτού Κέρδους	(33:31)*100	4	29,74	20,09	30,79	19,22	29,70	11,17
8	Περιθώριο Καθαρού Κέρδους	(47:31) *100	7	10,11	10,91	12,45	9,43	12,48	1,42
9	Δείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων	(47:17)*100	1	11,67	19,04	14,06	16,21	12,74	2,54
10	Δείκτης Εξυπηρέτησης Χρηματοοικονομικών	(47+39)/39	12	2,81	10,23	3,08	5,24	2,51	1,38